

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2013. gada 12. oktobris – 18. oktobris

Nr. 38 (1312)

Lasiet tīmeklī!
www.brivalatvija.lv

**“Aijā, žūžū” pasaules
šūpuļdziesmu izlasē**
(3. lpp.)

**Liepājai savs
Lielais dzintars!**
(4. lpp.)

Skudriņas un salami
(5. lpp.)

**Pēterbaznīcas ērģeles
pošas jaunai dzīvei**
(8. lpp.)

Pasaules brīvo latviešu apvienības valdes sēde aizritējusi

Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) gadskārtējā valdes sēde notika Rīgā no 2. līdz 4. oktobrim

PBLA, būdama ārzemju latviešu organizāciju augstākā pārstāvība, apvieno sešas mītnu zemju centrālās latviešu organizācijas – Amerikas latviešu apvienību, Eiropas latviešu apvienību, Latviešu nacionālo apvienību Kanādā, Latviešu Apvienību Austrālijā un Jaunzēlandē, Dienvidamerikas un Karību Latviešu apvienību un Krievijas Latviešu kongresu. PBLA dalīborganizācijas arī šajā valdes sēdē ziņoja par darbu savās mītnes zemēs, lēma par nākotnes mērķiem un darbības prioritātēm, kā arī pārrunāja 1. oktobrī spēkā stājušos Pilsonības likuma grozījumus un to ieviešanu dzīvē. Šobrīd, kad strauji pieaudzis latviešu jaunizbraucēju skaits visā pasaulē, viens no PBLA uzdevumiem ir viņu integrēšana latviešu organizācijās ārzemēs, latviskās izglītības un kultūras saglabāšana un stiprināšana svešumā. Šogad aprit 22 gadi, kopš PBLA savas gadskārtējās valdes sēdes notur Rīgā, un 57 gadi kopš PBLA dibināšanas ASV 1956. gadā.

*(Vairāk lasiet
nākamajā numurā!)*

Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) valde gadskārtējās valdes sēdes atklāšanā 2013. gada 2. oktobrī Rīgas Mazās ģildes Lielajā zālē. Pirmajā rindā no kreisās: PBLA pārstāvības vadītāja vietniece Lelde Liepa-Liepiņa, Amerikas latviešu apvienības (ALA) un PBLA projektu vadītāja Ilze Garoza, PBLA Izglītības padomes priekšsēde Daina Grosa, PBLA Kultūras fonda priekšsēde Vija Zuntaka-Bērziņa, ALA Izglītības nozares vadītāja Andra Zommere, Daugavas Vanagu Centrālās valdes priekšsēdis Andrejs Mežmalis, LR Ārlietu ministrijas speciālo uzdevumu vēstnieks Rolands Lappuķe, PBLA priekšsēdis Jānis Kukainis, ALA priekšsēde Anita Bataraga, ALA Informācijas nozares vadītāja Taira Zoldnere, Krievijas Latviešu kongresa priekšsēde Lauma Vlasova, Latviešu kopības Vācijā pārstāve Zuze Krēsliņa-Sila un Latviešu nacionālās padomes Lielbritānijā priekšsēde un PBLA valdes priekšsēža vietniece Lilija Zobens

Otrajā rindā no kreisās: PBLA kasieris Valdis Kārklis, PBLA priekšsēdis no 1970. līdz 1975. gadam Uldis Grava, Latviešu nacionālās apvienības Kanādā (LNAK) priekšsēdis Andris Kešteris, Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē (LAAJ) pārstāvis Juris Ruņģis, LAAJ valdes priekšsēdis Pēteris Strazds, LAAJ Kultūras fonda priekšsēdis Aldis Putniņš, ALA pārstāvis Jānis Grāmatiņš, Latvijas Brīvības fonda pārvaldes priekšsēdis Jānis Lucs, LNAK pārstāvis Mārtiņš Sausiņš, LNAK padomes priekšsēdis Alberts Upeslācis un PBLA pārstāvības vadītājs Jānis Andersons

Latvijas Tautas frontei - 25

Šoruden aprit 25 gadi kopš Latvijas Tautas frontes (LTF) izveidošanas. Pēc vērienīgas Tautas manifestācijas Mežaparkā sākās Latvijas Tautas frontes dibināšanas kongress un 1988. gada 8. oktobrī kongresā tika nodibināta LTF. Tas bija pavērsiena punkts ceļā uz Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanu. LTF bija sabiedriski politiska kustība, kas pastāvēja no 1988. līdz 1999. gadam. LTF darbība aizsāka Trešo Atmodu jeb Dziesmoto revolūciju, kas beidzās ar neatkarības atjaunošanu Baltijas valstīs.

LTF 25 gadu jubileju svinēja ar vairākiem vērienīgiem sarīkojumiem. Rīgā svinības sākās pulksten 13 ar dievkalpojumu Rīgas Domā, sekoja tā laika politiķu un aktīva līdera Dainis Īvāns jaunās grāmatas “Garaspēka zemes atgūšana” atvēršana un Askolda Saulīša dokumentālās filmas “Atmodas antoloģija” pirmizrāde Rīgas Kongresu namā.

Rīgā, Doma laukumā, līdz 18. oktobrim apskatāma 70 lielfor-

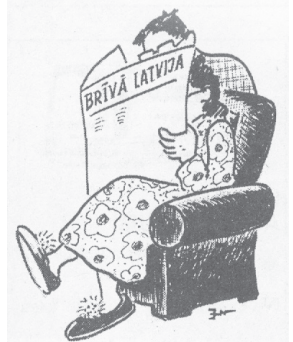

Pie Brīvības pieminekļa runā Dainis Īvāns. 2013. gada oktobris

māta fotodarbu izstāde, kas stāsta par LTF veikumu Latvijas ceļā uz neatkarību. Latvijas Tautas frontes muzeja ēka ir izremontēta, un tajā iekārtota jauna ekspozīcija “Atmoda – LTF – Neatkarība”. Izmantojot jaunāko tehnoloģiju iespējas, izstāde saistoši stāsta par laiku, kad tika atjaunota Latvijas neatkarība. Ministru prezidents Valdis Dombrovskis, apmeklējot izstādi, atzina, ka tās ekspozīcija ļauj ikvienam saprast dažādus faktus, kā arī sajūst tā brīža gaisotni un emocijas. “Tautas fronte bija būtiska ne tikai Baltijas valstīm, bet arī citām valstīm. Tā parāda tautas spēku, ka tauta ir spējīga mainīt vēsturi,” sacīja Dombrovskis. Ministru prezidents muzejam uzdāvināja viesu grāmatu.

Pēc neatkarības atgūšanas 1991. gadā LTF sašķēlās vairākās grupās, bet vēlāk pārtapa par Kristīgo tautas partiju un 1997. gadā pievienojās Kristīgi demokrātiskajai savienībai. 1999. gadā tika pieņemts lēmums par LTF likvidāciju.

**Vai neesi aizmirsis
pasūtīt BL?**

Aicinām dāvināt
abonementus
radiem un draugiem.
Brīvo Latviju īpaši gaida
sirmie leģionāri Latvijā.

Skaņākalna vasaras skola

No 2. līdz 9. augustam Mazsalacas novada Skaņkalnes pagasta Ģendertos, valodnieka un folklorista Austrā Graša latviskajā sētā, notika ikgadējā Skaņākalna vasaras skola. Šogad vasaras skolas tema bija trimda. Lai saprastu, ko tad īsti nozīmē trimda, nometnes gaitā tika pārrunāti dažādi notikumi un laika periodi Latvijas vēsturē, piemēram, latviešu izceļošana uz Brazīliju 20. gs sākumā, 1940. un 1949.

gada izsūtīšana u.c. Papildus lekcijām vasaras skolas laikā notika arī dažādu situāciju izspēle un praktiska darbošanās, piemēram, bēgļu nometnes/baraku (DP camp) veidošana; izceļošanas uz ASV, Angliju, Kanādu un Brazīliju izspēle ar medicīnisko pārbaudi un vizītēm pie šo valstu konsuliem; ceļšanās pāri ar laivām uz Zviedriju utt.

Jau otro gadu vasaras skolas dalībniekus ar savu stāstnieces talan-

Dalībnieku kopbilde ar Mazsalacas novada domes priekšsēdi Hariju Rokpelni

tu priecēja Inita Šalkovska. Pašiem savas rotas bija iespējams izgatavot nodarbībās pie rotkaļa Jāņa Medņa. Par trimdu un tajā pieredzēto atmiņās dalījās vasaras skolas vadītājs Austris Grasis.

Šajā nedēļā netrūka arī izklaidējošu un sportisku aktivitāšu, piemēram, rīta rosme, karogu spēle, filmu vakari, kuģos noskatījāmies gan dziesmu spēli *Eslingena*, gan filmu par Gambiju, agrāko Kurzemes hercogistes koloniju. Vasaras skolas dalībniekiem bija iespēja kārtīgi iz-

dancoties latvju dančus. Par šo iespēju paldies gan Meijeru ģimenei, gan danču spēlmanim Andrim Davidonam.

Taču vislielāko paldies visu vasaras skolas dalībnieku vārdā vēlos teikt Austrim Grasiem un Ievai Freinbergai par vasaras skolas organizēšanu, neizsīkstošo enerģiju un pacietību, par liet-

derīgi un interesanti pavadīto nedēļu! Liels, liels paldies arī organizācijai Daugavas Vanagi, it īpaši Daugavas vanadzēm, ar kuru atbalstu vasaras skolā varēja piedalīties arī pieci bērni no audžu ģimenēm. Uz tikšanos nākamgad!

Vasaras skolas dalībiece
Alise Jātniece

Ģendertu kūts pārtapusi par DP camp

Eiropas Latviešu apvienība (ELA) noskaidrojusi diasporas dalībnieku viedokli par Dziesmu svētkiem

Līdz 2013. gada 15. septembrim Eiropā ārpus Latvijas dzīvojošiem XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētku dalībniekiem bija lūgums piedalīties Eiropas Latviešu apvienības (ELA) rīkotajā aptaujā, kas bija pieejama tīmekļa vietnē www.visidati.lv. Aptaujas mērķis bija izziņāt diasporā dzīvojošo dalībnieku viedokļus par aizvadītajiem svētkiem, kā arī noskaidrot viņu viedokli saistībā ar 2015. gadā plānotajiem Eiropas Latviešu (diasporas) dziesmu svētkiem Beļģijas Karalistes galvaspilsētā Briselē. Sakopotie rezultāti iegūti, izmantojot anketēšanas metodi. Tika sagatavota anketa ar 19 jautājumiem, no tiem 13 jautājumi skāra aizvadītos svētkus, savukārt seši – 2015. gadā plānotos Dziesmu svētkus. Anketu aizpildīja 112 respondenti (89 sievietes un 23 vīrieši), no kuriem korzdziedāšanu pārstāv 69,6%, bet dejušanu – 30,4%.

Pēc aptaujā iegūtajiem rezultātiem secināms, ka lielākā daļa respondentu ar XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētku norisi bijuši apmierināti, novērtējot šo svētku rīkošanu un izdošanos ar atzīmi „8” („10” ballu sistēmā). Arī ar diasporas košu un deju kopu uzņemšanu lielākā daļa respondentu – 64,3% ir apmierināti. Respondenti norāda, ka pašiem aizvadīto svētku dalībniekiem ir bijis nedaudz problēmātiski apmeklēt citus šo svētku notikumus (46,4% norāda, ka būtu vēlējušies, lai citi svētku notikumi viņiem būtu pieejamāki; 18,8% atbild, ka pieejamība bijusi laba; savukārt 26,8% atzīst, ka citi notikumi

svētku laikā viņiem nav bijuši pieejami). Pārsteidzoši, bet liela daļa respondentu (22,3%) atzīst, ka dziesmu svētku laikā sniegtā informācija par viņu pārstāvēto kopu (piemēram, gājiena laikā, kad tā tika pieteikta) nav bijusi precīza.

Interesantas, pārdomas rosinošas atbildes saņemtas uz jautājumiem saistībā ar 2015. gadā plānotajiem Eiropas Latviešu (diasporas) dziesmu svētkiem Briselē. Šo svētku organizēšanas ideju atbalsta 87,5% respondentu, neatbalsta – 1,8%, savukārt pašlaik nav viedokļa 10,7% respondentu. Ļoti līdzīgas atbildes saņemtas uz jautājumu par respondentu gatavību piedalīties Eiropas Latviešu (diasporas) dziesmu svētkos (84,8% piedalītos, 1,8% nepiedalītos, bet 13,4% pašlaik nav sava viedokļa). Uz jautājumu, vai Eiropas Latviešu (diasporas) dziesmu svētkiem 2015. gadā jābūt fokusētiem uz

latviešu publiku (gan dalībnieku, gan repertuāra izvēles ziņā), lielākā daļa jeb 60,7% respondentu atbild, ka nebūtu vis, jo šiem svētkiem būtu jāuzrunā plašāka auditorija. 30,3% respondentu atbild, ka 2015. gadā plānotajiem svētkiem būtu jāfokusējas uz latviešu publiku, savukārt 8% respondentu nav viedokļa. Ir konstatējams, ka lielākā daļa respondentu (79,5%) būtu ieinteresēti piedalīties citos notikumos, kas saistīti ar Latvijas prezidentūru Eiropā 2015. gada 1. pusē (3,6% nav ieinteresēti piedalīties, bet 17% respondentu nav viedokļa).

Kopumā secināms, ka diasporā dzīvojošie latviešu dziesmu un deju kopu dalībnieki labprāt piedalītos Eiropas Latviešu (diasporas) dziesmu svētkos, ja būtu tāda iespēja.

Lāsma Ģibiete,
ELA komunikāciju referente

Vēlaties uzzināt par tautiešiem
Lielbritānijā?
www.latviesiem.co.uk

Lasiet tīmeklī!
Rietumeiropas latviešu laikrakstu
www.brivalatvija.lv

BRĪVĀ LATVIJA

2014

PAŠIEM SAVS KALENDĀRS!

Krāšņas fotoatmiņas par aizvadītajiem XXV Dziesmu un XV Deju svētkiem Rīgā 2013. gada vasarā.

Iegādājoties šo kalendāru, Jūs finansiāli atbalstīsiet *Brīvās Latvijas* izdošanu. Pērciet sev un dāviniet draugiem, kollēgām, bērniem!

Maksa - ziedojums, sākot ar 5 eiro, sūtīšanas izdevumi par vienu eks. Latvijā - 0,70 Ls jeb 1 eiro citur Eiropā - 2 eiro

Naudu lūdzam ieskaitīt - SIA VESTA-LK
Konta nr. SEB banka nr.: LV80UNLA0050016243516
ar norādi "Par BL kalendāru"

Brīvās Latvijas 2014. gada kalendārs

..... gab. Ls/eiro

Maksa par sūtījumu: Ls/eiro

Kopā: Ls/eiro

Vārds, uzvārds

Adrese

Tālr.: E-pasts:

Kalendāru varat pasūtīt, arī sazinoties ar **Sarmīti Janovskis**, "Straumēni", Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DE, England. Tālr.: 01788823438, fakss: 01788822441

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Saeimas priekšsēde vizītē ASV

Saeimas priekšsēde Solvita Ābolīņa no 7. līdz 11. oktobrim uzturas darba vizītē ASV. ASV Vācijas Maršala fondā (*The German Marshall Fund of the United States*) Vašingtonā notika diskusija par Latvijas lomu Eiropas Savienībā un par Eiropas nākotni. Uzrunā Ābolīņa uzsvēra, ka galvenajam akcentam jābūt vēršam uz ES ekonomikas izaugsmi un efektīvu darbību. Līdz ar Saeimas priekšsēdi sarunā piedalījās Saeimas sekretāra biedrs Jānis Vucāns un Ārlietu komisijas priekšsēdis Ojārs Ēriks Kalniņš.

Atklāj piemiņas plāksni Richardam Vāgneram

Vācijas vienības dienā, 3. oktobrī, Melngalvju nama vestibilā atklāja piemiņas plāksni vācu komponistam Richardam Vāgneram, kas šajā ēkā vairākkārt diriģējis simfoniskos koncertus.

Latvijas dziesmu dziedātāja un dziesmu autore no Latvijas *Diana Moon Cerne (attēlā)*. "Aijā, žūžū" melodija kombinācijā ar manu dziedājumu un latviešu autentisko kokli padarīja šo dziesmu par pilnīgu vācu producentu albuma favorītu. Nu mūsu "Aijā, žūžū" sasniegs visas pasaules mažu austiņas. Esmu ļoti gandarīta par to. Mūsu Latvija ir maza valsts, bet mums ir ļoti skaista mūzika, talantīgi cilvēki, un man ļoti gribētos, lai mēs, latvieši, nekad nebaudītos rādīt citiem to skaisto, kas mums ir, un lepotos ar mūsu bagāto tautas pūru," stāsta dziedātāja.

Marisam Jansonam pasniegts Vācijas Nopelnu krusts

4. oktobrī par godu Vācijas Vēlnības dienai Vācijas Federatīvās Republikas prezidents Joachims Gauks svinīgā ceremonijā pasniedz Vācijas Nopelnu krustus.

Lielais Nopelnu krusts ar zvaigzni tika piešķirts arī latviešu diriģentam Marisam Jansonam (*attēlā*) par nopelniem Bavārijas radio simfoniskā orķestra un koŗa galvenā diriģenta amatā. Īpaši augstu tiek novērtēts Marisa Jansona ieguldījums jauno mūziķu izglotāšanā un darbs Bavārijas radio simfoniskā orķestra akadēmijā.

Elīna Garanča saņēma augsta prestiža Echo Klassik balvu

Izcilā latviešu dziedātāja Elīna Garanča saņēmusi augsta prestiža Vācijas mūzikas balvu *Echo Klassik*. Šī viņas karjēra ir jau trešā *Echo Klassik* balva – 2007. un 2009. gadā viņa tika atzīta par Gada dziedātāju. Nozīmīgā balva dziedātājam piešķirta par albumu *Romantique* (2012), kas uzvarēja kategorijā „Gada labākais vokālais soloieskaņojums (dueti/opera ārijas)”. Albumu vairākās Eiropas valstīs pērn klajā laida klasiskās mūzikas ieskaņojumu apgāds *Deutsche Grammophon*, savukārt Lat-

autentiskus konkrētās tautas instrumentus. Albumā ir iekļautas šūpuļdziesmas no Armēnijas, Beļģijas, Vācijas, Ķīnas, Somijas, Francijas, Grieķijas, Indijas, Itālijas, Japānas, Korejas, Libānas, Jaunzēlandes, Ziemeļamerikas, Norvēģijas, Portugales, Krievijas, Spānijas, Dienvidafrikas, Čehijas, Turcijas, Ungārijas, Ebrēju šūpuļdziesma, kā arī dziesma no Latvijas.

vijā to izplatīja „Mikrofona ieraksti”. Albumā *Romantique* iekļautas vairākas visu laiku romantiskākās operu ārijas, ko sacerējuši 19. gadsimta klasiķi Šarls Guno, Gaetano Doniceti, Kamils Sen-Sans, Pēteris Čaikovskis, Hektors Berliozs u. c. Elīna Garanča tās dzied ar Boloņas Filharmonijas orķestri diriģenta İva Ābela vadībā.

LNO dodas uz vērienīgām viesizrādēm Makao

No 2. līdz 12. oktobrim Latvijas Nacionālās operas mākslinieki viesosies 27. Makao Starptautiskajā mūzikas festivālā ar Richarda Vāgnera operu „Reinas zelts”, Džuzepes Verdi „Rekviēmu” un divām operas „Aida” izrādēm, godinot abus ģeniālos komponistus 200. gadskārtā. Uz Ķīnas autonomo administratīvo apgabalu Makao devusies plaša LNO delegācija – gandrīz 250 cilvēku. Makao Starptautiskā mūzikas festivāla direktors ir ievērojamais ķīniešu tenors Vorens Moks, kas ļābi pazīstams arī Latvijas publikai un LNO vairākkārt uzstājās pagājušajā sezonā.

Organizē Kembridžas Baltijas konferenci 2013

Latvijas vēstniecības pārstāvi piedalījās Kembridžas universitātes Igaunijas, Latvijas un Lietuvas biedrības organizētajā Kembridžas Baltijas konferencē. Konference paredzēta ikvienam, kas interesējas par Baltijas valstu tagadni, pagātni un nākotni. Konference notika vēsturiskajā Kembridžas biedrībā (*Cambridge Union*). Ar saistošām uzrunām uzstājās vadošie Baltijas valstu speciālisti par aktualitātēm politikā, zinātnē un biznesā, tostarp no Latvijas – bijušais izglītības un zinātnes ministrs Roberts Ķīlis.

Studentiem un dažādu jomu profesionāļiem bija iespēja diskutēt dinamiskās darba grupās, kurās vadīja starptautiski atzīti profesionāļi no Baltijas un citām Eiropas Savienības valstīm.

Oksfordas universitātes profesores lekcija

Latvijā 10. oktobrī viesosies Oksfordas Universitātes profesore – psiholoģe Melānija Fenela. LU Lielajā aulā viese nolasīs lekciju „Zemas pašcieņas pārvarēšana”. Pašcieņa ir veids, kā mēs sevi uzveļam, tas ir viedoklis par sevi,

SPILGTS CITĀTS

Tautas fronte pievērta cilvēkus kopējam mērķim

Māksliniece Džemma Skulme (88) bija viena no tām sabiedrību iedvesmojošajām personībām, kas piedalījās Tautas frontes dibināšanā 1988. gada oktobrī. Dažus mēnešus pirms tam, jūnijā notikušajā Radošo savienību plēnumā, viņa teica runu, kas līdz ar citu viedokļu līdeŗu sacīto iedvesmoja Atmodas procesus.

Žurnālā IR publicēta intervija ar Džemmu Skulmi. Viņai jautāja: **Kas pašlaik ir latviešu lielākā problēma?**

Nekad nevajag darīt kaut ko vienu. Līdzības runājot – ja ir revolūcija, tad cilvēki pārstāj kokus stādīt, dārzu kopt. Tas ir galīgi apam. Viss ir jādara harmoniski un vienoti. Tagad pateikt – valstij jā rūpējas par ekonomiku un cilvēku sociālo stāvokli – nevar tik vienkopus! Mums laikus bija jāapzinās: kur ir mūsu kā nācijas spējas? Katrai tautai ir savas spējas. Noteikti mums arī. Pie tā ir jāstrādā. Varbūt tā varētu būt kultūra un tehnoloģiju inovācijas? Politīķi varētu drosmīgāk par to runāt, mudināt meklēt. Bet baidās izteikties. Klausos, arī prezidents Andris Bērziņš tikai rezonē, nevis rada idejas. Viņš bija Tautas frontē, labi pazīstu kopš tā laika. Ļoti patīkams, kārtīgs latviešu vīrs. Saimnieciska rakstura, patriotisks.

Ko Tautas frontes laiks devis Latvijai?

Tas cilvēkus pievērta nevis savām individuālajām problēmām, sadzīves risinājumiem, arī ne mākslai (es vairākus gadus tajā laikā negleznoju), bet kopīgam mērķim. Tas ir fainomenāli. Vai mēs šo vērtību spējam apzināties? (...)

Cilvēkus bieži vajā apnikums – pašiem pret sevi, savu iekšējo pasauli.

Sevi pētījot, sevi patiešām var atrast. Atbildes būs. Tikai jāuzdrošinās atnest ierasto, teikt skaidros vārdos. Neliekuļot. Neglaimot. Tas viss ir uzvedības slānis, kas mums kā slogs uzlikt, ar ko mēs rīkojamies. Ir jau tas civilizēti. Bet cilvēks grib brīvībā tikt. Kad ir tik liela gadu nasta kā man, cilvēks ilgojas patiešam būt. Visu apgūto, iemācīto nosviest un savienoties ar to, kas viņš savā tīrajā būtībā ir.

par savām vērtībām, kā mēs sevi redzam kā cilvēku, kā novērtējam savas prasmes, norāda profesore. Fenelas lekcija ir daļa no Psiholoģijas dienām, kas Latvijā norisinās no 5. līdz 25. oktobrim.

Pols Koljērs Latvijā

Rīgas Techniskajā universitātē ar vieslekciju uzstājās Eiropas kodolpētniecības centra CERN (*Conseil Européen pour la Recherche NUCLEAIRE*) Daļiņu kļuļu izpētes nodaļas vadītājs Pols Koljērs. Šī bija pirmā CERN pētnieku vizīte Latvijā, kuŗas laikā tika lasīta lekcija arī studentiem. Lekcijas plānošana sākās šā gada jūnijā sākumā, pēc tam kad vizītē uz CERN bija devusies 18 dažādas nozares pārstāvētāji RTU doktorantūras studenti. Pols Koljērs stāstīja par Lielā hadronu pretkļuļu pātrinātāja (LHC) izveidošanu, tagadējo darbību un nākotnes iecerēm. Viņš arī iepazīstināja ar tehnikās, vadības un darbības problēmām LHC lietošanā un veidošanā, pastāstot arī par sagaidāmajām perspektīvām, kad LHC 2015. gadā atsāks darbību.

Apliecina atbalstu ES un Ukrainas Asociācijas līguma parakstīšanai

„Latvijā stingri atbalsta Eiropas Savienības (ES) un Ukrainas Asociācijas līguma parakstīšanu Austrumu partnerības (AP) samitā (galotņū apspriedē), kas notiks šī gada 28. un 29. novembrī Viļņā,” norādīja ārlietu ministrs Edgars

Rinkēvičs, tiekoties ar savu Ukrainas kolleģu Leonidu Koŗaru. Rinkēvičs uzsvēra, ka Ukraina demonstrē labu progresu ES formulēto kritēriju izpildē, kas tuvinā Ukrainu Asociācijas līguma parakstīšanai ar ES. Ministrs atzinīgi novērtēja Ukrainas veiktās reformas, aicinot Ukrainu līdz Viļņas samitam pieņemt atlikušos normatīvos aktus tieslietu un vēlēšanu jomā, kā arī prokurātūras sistēmas darbības pilnveidošanā. Latvijas ārlietu ministrs norādīja arī uz nepieciešamību rast risinājumu bijušās Ukrainas premjērmīnistras Jūlijas Timošenko lietā.

Leonīds Koŗara pateicās Latvijai par līdzšinējo atbalstu Ukrainas eirointegrācijas centieniem, pauzot pārliecību, ka Ukraina izdarīs visu nepieciešamo, lai Viļņas samitā būtu iespējams parakstīt ES un Ukrainas Asociācijas līgumu.

*

Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs apmeklēja Dubrovnikus un piedalījās ikgadējā Chorvātijas forumā, kas šogad bija veltīts Eiropas enerģētikas drošības jautājumiem.

(Turpinājums 4. lpp.)

Foto: Valsts prezidenta kanceleja

Valsts prezidents Andris Bērziņš 2012. gadā, tiekoties ar Rīgas Melngalvju brālības delegāciju no Brēmenes, puda atbalstu Richarda Vāgnera 200. jubilejas gada svinēšanai ar piemiņas plāksnes uzstādīšanu Melngalvju namā. Tēlnieks Jānis Strupulis piemiņas plāksni darinājis no balta marmora ar zeltītiem burtiem, uz tās piestiprinot oriģinālu bronzas medaljonu, kuŗā Vāgners attēlots profilā. Tolaik, kad komponists uzņēmās Rīgas mūzikas dzīves vadīšanu, viņam bija tikai 27 - 28 gadi, un tādu - jaunu, trauksmainu, bet apņēmības pilnu - viņu ir attēlojis Strupulis. Piemiņas plāksnes atklāšanas sarīkojumā piedalījās arī Rīgas Melngalvju brālības loceklis Andreass Bunnemans, kas ziedojis līdzekļus piemiņas zīmes veidošanai, un citi Rīgas Melngalvju brālības locekļi. Mūziķologs prof. Arnolds Klotiņš klātesošos iepazīstināja ar R. Vāgnera lomu Rīgas kultūrā un viņa darbību Melngalvju namā.

Šūpuļdziesma „Aijā, žūžū” iekļauta pasaules skaistāko šūpuļdziesmu izlasē

Latviešu šūpuļdziesma „Aijā, žūžū” iekļauta visas pasaules šūpuļdziesmu izlasē un dziesmu grāmatā *Lullabies of the World* (izdevusi izdevniecība Carus).

Šī albuma tapšanai savas dzimtenes populārākās un visbiežāk dziedātās šūpuļdziesmas ieskaņojuši dziedātāji un instrumentālisti no visas pasaules, izmantojot

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Andrejs Pildegovičs tiekas ar Kanadas Albertas provinces ministru

Ārlietu ministrijas valsts sekretārs Andrejs Pildegovičs tikās ar Kanadas Albertas provinces Starptautisko un starppvaldību lietu ministru Kalu Dallasu (*attēlā pa labi*), kas Latvijā uzturējās darba vizītē.

Abas amatpersonas pārrunāja neseno notikušo Latvijas Valsts prezidenta Andža Bērziņa darba vizīti Kanadā, kuŗas mērķis bija abu valstu ekonomisko attiecību paplašināšana. Pildegovičs sarunā akcentēja ES – Kanadas Visaptverošā ekonomikas un tirdzniecības līguma (CETA) būtisko lomu tirdzniecības iespēju paplašināšanā. Līguma saskaņošana šobrīd ir nobeiguma stadijā.

Latvija nodibina diplomātiskās attiecības ar Ugandu

2013. gada 1. oktobrī Ņujorkā tika parakstīts kopīgs komunikē, ar kuŗu nodibinātas Latvijas Republikas un Ugandas Republikas diplomātiskās attiecības.

Kopīgo komunikē par diplomātisko attiecību nodibināšanu starp abām valstīm Latvijas vārdā parakstīja ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks, pastāvīgais pārstāvis ANO Ņujorkā Jānis Mažeiks un Ugandas Republikas vārdā – ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks, pastāvīgais pārstāvis ANO Ņujorkā Ričards Nduhura (*attēlā*).

Baltijas un Beniluksa valstu ārlietu ministru tikšanās Rīgā

9. un 10. oktobrī Rīgā notiks ikgadējā Baltijas un Beniluksa valstu (3+3) ārlietu ministru tikšanās, ko pēc Latvijas ārlietu ministra Edgara Rinkēviča ielūguma apmeklēs Igaunijas ārlietu ministrs Urmas Paets, Lietuvas ārlietu ministrs Lins Linkevičs, Beļģijas premjērministra vietnieks, ārlietu, ārējās tirdzniecības un Eiropas lietu ministrs Didijs Reinderss, Nīderlandes ārlietu ministrs Franss Timmermans un Luksemburgas Ārlietu ministrijas politiskais direktors Žans Olingers. Sanāksmes laikā plānots pārrunāt gan Eiropas Savienības dienas kārtības jautājumus, taostarp ar Eiropas Savienības nākotni saistītus aspek-

tu, gan starptautiskās aktualitātes, piemēram, situāciju Sīrijā un Ēģiptē. Paredzēta arī neformāla Baltijas un Beniluksa valstu ārlietu ministru tikšanās ar Moldovas premjērministra vietnieci, ārlietu un Eiropas integrācijas ministri Natāliju Germani. Notiks viedokļu apmaiņa par Moldovas tuvināšanos Eiropas Savienībai un novembrī gaidāmo Austrumu partnerības samitu Viļņā.

Latvijas arhitekti piedalās Architektūras nedēļā Prāgā

Prāgas pili, piedaloties Latvijas vēstniecības pārstāvjiem un arhitektiem no Latvijas, notika Prāgas arhitektūras nedēļas oficiālā atklāšana. Šogad arhitektūras nedēļas moto ir arhitektūras mantojums un modernā arhitektūra. Tika prezentēts Austrumlatvijas radošo pakalpojumu centrs „Zeimuļš”, kas atrodas Rēzeknē, un Rīgas jūgendstila arhitektūra. Prāgas arhitektūras nedēļas oficiālajā atklāšanā piedalījās Latvijas arhitekti – Pēteris Blūms un „Zeimuļš” autori, arhitektūras studijas SAALS pārstāvji Rasa Kalniņa un Māris Krūmiņš. Interesenti varēja apskatīt Latvijas standu.

Latvijas monētas iegūst godalgas Starptautiskajā monētu konkursā

Latvijas vēstniecības Krievijas Federācijā padomnieks Ģirts Jaunzems Latvijas Bankas vārdā piedalījās Septītā Starptautiskā piemiņas monētu konkursa „Monētu zvaigznājs 2013” apbalvošanas ceremonijā. Šogad konkursā tika nominētas vairāk nekā 270 piemiņas monētas un 28 monētu seriājas no 30 valstīm. Saskaņā ar konkursa noteikumiem konkursā varēja pieteikt monētas, kas kaltas no 2012. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim. Latvijas Banka konkursam bija pieteikusi četras monētas, un trīs no tām guva atzīstamus rezultātus.

Katēgorijā „Unikalākās idejas koncepcija” Latvijas Bankas monēta „Rīgas Tehniskā universitāte” ieguva zelta godalgu, „Sudraba pieclatnieks” – zelta godalgu nominācijā „Gada klasika”, bet monēta „Rīgas Zooloģiskais dārzs” ieguva bronzas godalgu nominācijā „Gada sudraba monēta”.

2013. gada balva zinātnē Renātei Blumbergai

Saeimā tika vērtēti Baltijas Asamblejas (BA) balvas kandidāti. Starptautiskās žūrijas pārstāvis no Latvijas Valdis Muktupāvels norādīja, ka līdz šim tikusi pētīta libiešu valoda, vēsture un citi aspekti. Lielu ieguldījumu libiešu vēstures liecību sakopšanā, strādājot ne tikai Latvijā, bet arī Igaunijā un Somijā, veikusi Renāte Blumberga. Eksperts arī uzsvēra -

libieši nav tikai Latvijai piederīga nācija. Libiešu pētniecība ir arī etniskajiem brāļiem - somiem un igauņiem – nozīmīgs jautājums, tādējādi Blumbergas pētījumiem ir arī starptautiska nozīme. Ar šiem pētījumiem veicināta sadarbība starp dažādām valstīm libiešu pētniecībā. Tāpēc Renātei Blumbergai piešķirama 2013. gada balva zinātnē.

Renāte Blumberga

BA balvu literātūrā saņēms lietuviešu dzejnieks, esejists un prozists Donalds Kajoks par dzejoļu krājumu „Kurlajam ēzelītim” (*Kurčiam asiliukui*) un par romānu „Ezers un to pavadošās personas” (*Ežeras ir kiti jī lydintys asmenys*).

Savukārt balva mākslā tiks komponistam Pēteram Vehi no Igaunijas par oratoriju „Marija Magdalēna”, kuŗā izmantoti Svētie Raksti koptu valodā. Balvas laureātiem pasniegs gadskārtējā BA sesijā 28. novembrī Rīgā. Katras balvas apjoms ir 5000 eiro. Žūrijā bija deviņi literatūras, mākslas un zinātnes eksperti no Igaunijas, Lietuvas un Latvijas.

Liepājā ielikts pamatakmens koncertzālei Lielais dzintars

Liepājā 4. oktobrī svinīgi ielikts pamatakmens daudzfunkciju koncertzālei Lielais dzintars, kuŗas būvniecība kopumā izmaksās vairāk nekā 21 miljonu latu. Līdz ar pamatakmene iemūrēšanu vēstījums nākamajam paaudzēm par šodienas sapņiem un cerībām radīt Liepājas kultūras, arhitektūras un mākslas vērtību, 21. gadsimta vizitkarti.

Vēstījumu nākamajam paaudzēm topošā mākslas un kultūras centra pamatakmene iemūrēja Ministru prezidents Valdis Dombrovskis kopā ar Liepājas domes priekšsēdi Ulđi Sesku, *Lielā dzintara* būvprojekta autoru Folkeru Ginku, projekta vadītāju Intu Dālderu, būvkompanijas Merks valdes priekšsēdi Oskaru Ozoliņu, Liepājas Simfoniskā orķestŗa valdes locekli Ulđi Lipski u.c.

Pasaulē augstu novērtē Latvijas produktus

Arvien vairāk uzņēmumu, kas produkciju eksportē uz ārvalstīm, par vienu no sava tēla veidošanas būtiskiem elementiem atzīst produktu izcelsmes vietas apliecinājumu. Izvēloties produktu marķēt ar preču zīmi *Quality Product of Latvia*, produktiem tiek piešķirta kvalitātes zīme. Ražotāji atzīnuši, ka Latvijas preces un pakalpojumus ārvalstu pircēji augsti novērtē. Uzņēmumu skaits, kuŗi savā mārketinga komunikācijā izvēlas iekļaut arī preču zīmes *Quality Product of Latvia* izmantošanas tiesības, arvien pieaug. Īpaši pēdējo četru mēnešu laikā interese ir būtiski palielinājusies – nedēļā zvanijuši vairāk nekā 20 interesenti un sūtījuši e-pastu.

Latviete izdod tīmekļa žurnālu Lielbritānijā

Latviete Dace Gaile uzsākusi jaunu projektu *ForAnyWoman.com* – žurnālu sievietēm Lielbritānijā. Pirmo trīs mēnešu laikā lasītāju skaits ir sasniedzis 20 tūkstošus. Žurnāla zīmols ir veidots Latvijā kopā ar dizaineri Ervīnu Elliņu no *Freakart*, pati komanda ir starptautiska, un daži tās veidotāji dzīvo Lielbritānijā un Amerikā. Žurnāla galvenā ideoloģija ir – ikvienu sievieti var ko saņiegt, ja patiešām to vēlas, neatkarīgi no tautības, rases un izskata. Tāpēc arī žurnāla vāku simboliski grezno četras sievietes, jo tas nozīmē četras virzienus, četras gadalaikus un četras tipus. Dace Gaile lielākai auditorijai zināma kā latviešu plašsaziņas līdzekļa *AngloBalticNews.co.uk* (ABN) dibinātāja, direktore un bijusī redaktore. No ABN viņa aizgāja šā gada jūnijā.

Latvijas zaudējumi ECT

Pēc žurnāla *IR* sniegtās informācijas, kopš 1997. gada vasaras, kad mūsu valstī stājās spēkā Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija, tiesnešu pieļauto kļūdu dēļ Latvija Eiropas Cilvēktiesību tiesā (ECT) ir zaudējusi 71 lietā. Šis kļūdas valstij izmaksājušas ap 215 000 latu. Tikai 13 gadījumos kompensācija par labu pieteikuma iesniedzējam nav noteikta – nodarījums bijis maznozīmīgs vai arī cietušais pats nav lūdzis kompensāciju, dažkārt tā prasīta par velti. Latvijas zaudētā 71 lieta attiecas uz tiesvedībām, ko skatījuši vismaz 83 tiesneši dažādās tiesu instancēs. No kļūdas pieļāvušajiem tiesnešiem 39 joprojām nēsā mantiju. Tie ir 8% no visiem 473 Latvijas tiesnešiem. Absolūts vairākums jeb 38 šādi kļūdas pieļāvu-

šie tiesneši bijuši no Augstākās tiesas, 26 gan patlaban jau ir pensijā, tomēr joprojām turpina tiesnešu darbu.

Latvijai savs pretendents ieceļšanai svēto kārtā – bīskaps Sloškāns

Līdzās bijušajam pāvestam Jānim Pāvīlam II, kuŗš svēto rindas papildinās nākamā gada aprīlī, varētu ierindoties arī latvietis – katoļu bīskaps Boļeslavs Sloškāns. Pēc Latvijas Romas katoļu Baznīcas Informācijas centra sniegtās informācijas, Sloškāna vārdā par godu viņa 120 gadu jubilejai tiks nosaukta iela Rīgā.

Boļeslavs Sloškāns

Sloškāns ir pirmais latvietis, pēc kuŗa nāves Vatikānā oficiāli sācies beatifikācijas process, lai viņu atzītu par svēto. Sloškāna kanonizācijas process isāks 2000. gadā, bet 2004. gada 20. decembrī ar pāvesta Jāņa Pāvila II dokumentu atzīta Sloškāna „tikumu varonība”. Tagad viņš tiek dēvēts par godināmo, kas ir pirmais solis ceļā uz viņa atzīšanu par svēto. Lai Sloškāns tiktu atzīts par svēto, nepieciešami divi baznīcas oficiāli atzīti brīnumi, kas notikuši ar viņa aizbildniecību. Patlaban pirmais brīnums vēl tiek vērtēts atbildīgajās Vatikāna instancēs.

Latvijas vēstures relikvijas: zemnieku turības apliecinājums un tradicionāla dāvana

“100 Latvijas vēstures relikvijas” ir izstāde, kas pirms ugunsgrēka Rīgas pili bija aplūkojama Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā. Visas mūsu tautai svarīgās relikvijas izdevās izglābt no liesmām, taču izstādes ekspozīcija šobrīd nav pieejama apskatei.

Daļa eksponātu – senās rotaslietas, mūsu senču darbariki, unikāli dokumenti, pirmā Bībele latviešu valodā un citi – šobrīd ir aplūkojami LNVM un portāla *Delfi* kopā veidotajā virtuālajā izstādē. Reizi nedēļā izstādes ekspozīciju papildināta ar pieciem jauniem eksponātiem un piecām Latvijas vēstures lappusēm.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Skudriņas un salami

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Sakarā ar t.s. ebrēju īpašumu problēmu Latvijā vērojama, var teikt, tāda nelāga spriedze. Un šo spriedzi nekādi nemazina laikraksta *Neatkarīgā Rīta Avīze* (NRA) redaktora vietniece, neapšaubāmi apdāvinātā publiciste Elita Veidemane, kuņas nepatika pret “zināmo tautību” ir visiem zināma. 27. septembrī viņa savā avīzē *NRA nāca klajā* ar rakstu „Herberts Cukurs atgriežas”. Man jau gadījās pieskarties šim tematam 2010. gada 27. martā, *Laika* slejās recenzējot Baibas Šabertes grāmatu par Cukuru, tāpēc vēlos šoreiz tikai atgādināt, ka 1941. gada nogalē Herberts Cukurs „atradās blakus” Viktoram Arājam lielajās židu šaušanas akcijās, kas notika Rīgā, un šo slaveno lidotāju pēc izskata pazina visi. Kā zināms, Izraēlas slepenā dienesta *Mossad* vīri,

uzņemoties atriebēju lomu, 1965. gadā likvidēja Cukuru bez tiesas, un šāda rīcība noteikti ir nosodāma.

Elita Veidemane pārmet vīzētāļiem, ka tie nenoskaidro vis “patiesību par Cukura gaitām”, bet izplata nepatiesības vai “klusē šņupdrāniņā”, - tas ir tiešs tulkojums no īstēni krieviskā parupjā izteiciena *molčak v trjapočku*. Dīvaini, Elita taču mēdz izsmiet tādus rusismus.

Nopietni runājot, patiešām apbrīnojams ir šāds dialogs starp Veidemani un Cukura dēlu - arī Herbertu: “Vai spējat iedomāties, ka tēvs varētu kādam nodarīt pāri?” - „Tēvs? Nē, nekad. Mēs, iedami dabā kopā ar tēvu, nekāpām virsū ne skudrām, ne čūskām.” Gluži kā parodija... *Lieciet nu skudriņām mieru, nūdien!*

**

Pāriesim pie tiem īpašumiem. Kā vēsti LETA, Latvijas politi-

ķiem **sākotnēji** (izcēlums mans - F.G.) piedāvāts vienoties par piecu īpašumu - eliģisku, izglītības ēku (tostarp ēku Skolas ielā 6 - bijušo Židu teātri, tagad - Ebrēju kopienas namu - F.G.) un kapsētas atdošanu ebrēju kopienai. Kā atgādina *Vienotības* deputāts Ojārs Kalniņš, šie īpašumi “neprasa finansiālus ieguldījumus”.

Manuprāt, ar to pilnīgi pietiktu. Tā būtu taisnīga restitūcija ar pozitīvu, simbolisku nozīmi. Te varētu pielikt punktu - cauri un āmen, kā rakstīju *Latvijas Avīzē*. Taču šāds risinājums neapmierina 1959. gadā Baltkrievijā dzimušo Latvijas ebrēju kopienas padomes priekšsēdi, *Rietumu bankas* viceprezidentu Arkādiju Sučarenko. Viņš *Latvijas Avīzes* redakcijai nosūtīja (iespējams, no krievu valodas tulkotu) vēstuli - ļoti arogantu, toni, kam labi der apzīmējums *chutzpah* (lasītājiem šis vārds ir zināms): „Mēs uzsk-

tām, ka jautājumu par ebrēju īpašumu restitūciju jebkurā gadījumā šādi vai citādi nāksies risināt (..) Restitūcijas problēmu arī neizdosies atrisināt, lietojot “salami taktiku” - „sadalītos gabaliņos.” Tālāk nāk draudi: “Pasreizējā situācija ne tikai draud Latvijai ar kādām *neērtībām starptautiskajā arēnā* (izcēlums mans - F.G.), bet arī ir amorāla savā būtībā.”

Man šķiet, ka runa te galvenokārt ir par naudu, nevis par morāli.

Te jāpaskaidro, ka globālā mērogā ar īpašumu lietām nodarbojas *World Jewish Restitution Organization* (WJRO), kuņas mitekļis atrodas Savienotajās Valstīs. Ar WJRO saistīta arī *Claims Conference*, kuņas darbiniekiem tiek pārņemtas, ka viņi “atgūto fondu” līdzekļus ne vienmēr adekvāti izdala holokaustu pārdzīvojušiem sirmgalviem.

Zīmīgi, ka nesen, kad Latvijā īpašumu lieta kārtējo reizi tika cīlāta, diskusijā aktīvi iesaistījās ASV vēstniece, bet Izraēlas vēstniece bija diezgan atturīga.

Polijā pirms Otrā pasaules kara

dzīvoja 3 500 000 židu, tagad to ir kādi 3500. Restitūciju tādā veidā, kādā to Latvijā prasa Sučarenko, Polija gluži vienkārši nevar atļauties, jo nopostīto vai atsavināto židu sabiedrisko un reliģisko ēku skaits sniedzas tūkstošos. Polijas ārlietu ministrs Radoslavs Sikorskis 2011. gadā pārmeta Savienotajām Valstīm pārmērīgu spiedienu šai jautājumā. Viņš teica: “Ja ASV patiešām būtu gribējušas palīdzēt Polijas židiem, tad laba izdevība tam būtu bijusi 1943. gadā, kad daudzi no viņiem vēl bija dzīvi.”

Zināšanai: Polijas ārlietu ministra Radoslava Sikorska dzīvesbiedre ir Amerikā dzimusi židiete Anna Epelbauma, lieliskās grāmatas *GULAG* autore, un Polijas valdība Donalds Tuska vadībā ir viena no Izraēlai visdraudzīgākajām, var teikt, - šai ziņā otrajā vietā aiz Hārpera valdības Kanadā.

Lieciet mierā gan skudriņas, gan salami!

Franks Gordons

Ceturtdaļgadsimts

Bija 1988. gada 8. oktobris, kad grupa Latvijā ļoti drosmīgu cilvēku nodibināja jaunu jumta organizāciju tautas tobrīd vēl visnotaļ nenoteiktiem centieniem atgūt Latvijas Republikas neatkarību. Protams, tā bija **Latvijas Tautas fronte**, un vārdu „nenoteikti” lietoju tāpēc, ka pirmākumos LTF runāja par suverēnītāti Padomju Savienības ietvaros un nebūt ne par pilntiesīgu valsts neatkarību. Piedevām, un par to šajās dienās daudz runāts, LTF pirmajā programmā bija runa par „leņinisko principu” uzturēšanu un atjaunošanu. Toreizējie LTF vadītāji norāda - tas bijis tāpēc, ka viņi baidījušies: maksimāla programma varas iestādēm liktu pret jauno organizāciju vērsties ar visu bardzību, kāda tolaik PSRS joprojām bija pavisam iespējama. Dažs labs LTF aktivists dzīvo kaktā turēja pielocītu koferi, ja nu būtu jāmēro ceļš uz Sibīrijas gulagu.

1988. gada oktobrī es dzīvoju Kansasas pavalsts galvaspilsētā Topekā un strādāju televīzijā par štata parlamenta korespondentu. Tajā laikā, ja nemaldos, Amerikas latviešu apvienības lūgts, es producēju dokumentālu filmu par notikumiem Latvijā, jo tobrīd jau vēsturē bija aizgājušas 1987. gadā pirmo reizi kopš Latvijas okupācijas pie Brīvības pieminekļa Rīgā notikušās manifestācijas gan 14. jūnijā, lai pieminētu deportāciju gadskārtu, gan 18. novembrī. Piedevām LTF dibināšanas kongresa brīdī visā Latvijā un arī ārzemēs bija nodibinātas LTF atbalsta grupas un nodaļas. Padomju Savienībā bija izsludināta toreizējā PSRS līdera Michaila Gorbačovā „atklātības” politika, bez kuņas nekas tam līdzīgs nebūtu noticis.

Pienāca 1989. gada februāra vai marta rīts, un man piezvanīja

mamma. Viņai Latvijas Universitāte (toreiz ar daudz gaŗāku un politizētu nosaukumu - ar Darba sarkanā karoga ordeni apbalvotā Pēteru Stučkas Latvijas Valsts universitāte) bija piedāvājusi angļu valodas lektores darbu, jo mana nelaiķe māte, starp citu, bija sarakstījusi grāmatu „Vieglais ceļš uz angļu valodu”, kas pirmām kārtām bija domāta amerikāņiem, kuŗiem gadījumā apprecēties ar latvieti. Mamma teica, ka viņai Amerikā ir tik daudz darāma, ka viņa piedāvājumu nespēj pieņemt, un līdz pat šai dienai es nezinu, kāpēc, bet man atvērās mute, un es pateicu: „Es braukšu tavā vietā.”

Tā sagadījās, ka tieši tajā vasarā Topekas Vošburnas universitātē bija kurss angļu valodas kā svešvalodas mācīšanā. Es to nokārtoju un 1989. gada 1. septembrī ieradus Rīgā. Mamma man brauca līdz. Ceļš mūs veda caur Helsinkiem, un es atceros, ka viņai līdzī bija liels koferis ar grāmatām. Ostā, kur gaidījām prāmi uz Tallīnu, meitene pie bagāžas letes, ņemot koferi no mammas, kaut ko norūca somu valodā, un man nebūt nešķīta, ka tas ir „vai, kundze, cik jums skaists koferis!”. Drīzāk jau „koferis sveŗ tonnu!”

Nākamajā rītā pēc ierašanās Rīgā abi ar mammu devāmies uz Tautas frontes mītni Vecpilsētas ielā. Tur sastapām informācijas daļas vadītāju Sarmīti Ēlerti. Vēlāk viņa kļuva par laikraksta *Diena* galveno redaktori, Saeimas deputāti un kultūras ministri, bet tobrīd viņa sēdēja savā kabinetā, pīpēja cigareti pēc cigaretes un, taujāta, vai varam kaut kā palīdzēt, acumirkli mūs abus pielika pie preses reļīžu tulkošanas. Tā sākās mani kontakti ar LTF.

Darbs universitātē prasīja gana daudz laika, bet nams Vecpilsētas ielā zināmā mērā man kļuva par otrām mājām, jo es angļu valodu

mācīju arī LTF ļaudīm, piedalījos LTF domes un valdes sēdēs, palīdzēju veidot un rediģēt LTF laikrakstu *Atmoda* un it īpaši tā angļu valodas variantu *Awakening*. Frontes nama bēniņos bija televīzors ar satelītu, tolaik Latvijā pagalam neredzēta manta, atceros, ka tur es ar lielu prieku šad tad varēju skatīties ASV televīzijas raidījumu *The Today Show*.

Piedalījos LTF 2. kongresā 1989. gada oktobrī. Atceros, ka biju pārsteigts, kad uz skatuves piepeši kāds sāka runāt krievu valodā. Man paskaidroja, ka tas esot Vladlens Dozorcevs, publicists, olaik viens no samērā retajiem krieviem, kas aktīvi piedalījās LTF darbā. Tuvojoties 1990. gada Augustākās padomes vēlēšanām, ļoti daudz stundu pavadīju pie LTF Vēlēšanu centra rakstāmāšinas, kur transkribēju un tulkoju kandidātu programmas. Savā grāmatā par to laiku toreizējā LTF lidere un pašreizējā Eiropas Parlamenta deputāte Sandra Kalniete atminas: „Atceros, ar kādu netīcamu ātrumu, nemaz neskatoties uz klaviatūru, tekstus datorā ievadīja Kārlis Streips.” Priecājos kopā ar LTF ļaudīm, kad viņi nobalsošana guva nepieciešamo vairākumu, lai 4. maijā pieņemtu neatkarības deklarāciju. Šai dienā biju Augustākās padomes namā, kur mans uzdevums bija tulkot notiekošo ļoti daudzajiem ārvalstu žurnālistiem, kas tur pulcējās. Kad sākās balsojums, sastingušu skatienu raudzījos grīdsegā, jo zināju - ja ar kādu saskatīšos, noteikti sanāks raudīdiens, tik triumfāls bija attiecīgais brīdis.

1990. gada jūnijā es atgriezies Amerikā ar domu: „Gads godam nokalpots.” Latvijā atgriezos 1991. gada septembrī, dažas dienas pēc tam, kad Maskavā bija izgāzies reakcionāru pučs un Latvija bija kļuvusi pilntiesīgi neatkarīga un

starptautiski atzīta valsts. Mans uzdevums bija atrast biroja telpas Pasaules brīvo latviešu apvienībai. Domāju, ka es te būšu sešas nedēļas, bet, kā jau dzīvē mēdz gadīties, cits pēc cita nāca visādi notikumi, un nu jau te esmu 20 gadu un ilgāk.

1993. gada Saeimas vēlēšanās kļuva skaidrs, ka Latvijas Tautas fronte vairs nevienam īpaši nav vajadzīga. Daudzas frontes vadītājs šīs personas pievienojās jaunajai partijai *Latvijas ceļš* vai kādai citai partijai. LTF saraksts vēlēšanās ieguva tikai 2,6 procentus balsu, lai arī viens no tās kandidātiem bija atjaunotās Latvijas pirmais Ministru prezidents Ivars Godmanis, un ar to nepietika, lai iegūtu mandātus parlamentā. *Moris savu bija padarijis, moris varēja iet.*

Taču tāpēc nav secināms, ka LTF nebūtu augsti godājama organizācija, kuŗas ceturtdaļgadsimta jubileju nebūtu vērts nosvinēt. Tautas fronte kopā ar līdzīgām organizācijām Lietuvā un Igaunijā (attiecīgi *Sajūdis* un *Rahvarinne*, ja kādu tas interesē) pierādīja, ka neatkarību no PSRS ir iespējams atjaunot nevardarīgā ceļā. LTF organizēja tūkstošu masu manifestāciju Mežaparkā un Daugavas krastmalā. 1991. gada janvārī centrālā režīma spēki vēl pēdējo reizi centās neatkarības kustības apspiest ar varu. Tautas fronte izstrādāja tā dēvētos „nulle stundas” plānus - ko darīt, ja milzīgā PSRS patiešām nolemj pret Latviju vērsties ar pilnu militāru bardzību. Šos plānus nācās likt lietā tad, kad augustā sākās Maskavas pučs, jo Latvijas kompartijas boss (un, lai arī cik tas dīvaini liktos, arī patlaban Eiropas Parlamenta deputāts no Latvijas) Alfrēds Rubiks pasludināja atbalstu pučam ar visām iespējamām sekām. Protams, toreiz viss beidzās labi, bet kādu brīdi šķīta, ka tas varētu beigties *pat ļoti citādi.*

Taču par visu vairāk ir vērts šodien pieminēt cilvēkus, kuŗi Latvijas Tautas frontes darbā bija

būtiski. Jau minēju Sarmīti Ēlerti, Sandru Kalnieti un Ivaru Godmani (viņš LTF bija politiskās daļas vadītājs, lai arī pēc izglītības fizikā, kas jau pēc Latvijas neatkarības atgūšanas 1992. gadā ieguva doktora gradu fizikā). Jāmin Dainis Ivāns -LTF pirmais un galvenais priekšsēdis. Kā jau istam tautas dēlam, viņam lielā politika drīz vien apnika, un viņš no tās aizgāja, bet tas ne par sprīdi nemazina viņa lomu Tautas frontes darbā. Ārlietas LTF vadīja Jānis Jūrkāns, kas sevi pēcāk kompromitēja, iesaistoties politikā kopā ar izteikti prokrieviskiem spēkiem. Liela loma frontē bija Jānim Škaparam. Vēlāk viņš nodibināja Latvijas Inteliģentu apvienību. *Atmodu* rediģēja Elita Veidemane. Kopš tā laika viņa strādājusi vispirms dzeltenajā presē un patlaban darbojas *Neatkarīgajā Rīta Avīzē*. Angļu valodas variantu *Atmodai* rediģēja mana laba draudzene no Kanadas Sarma Dindzāne, un iekavās varu piebilst, ka viens no daudzajiem ārvalstu žurnālistiem, kuŗi tolaik apmeklēja Latviju, bija ASV telekanāla CBS korespondents Pīters Vansants. Nu jau daudzus gadus viņš un Sarma ir laulāti draugi.

Taču frontē bija arī pelēkā ikdienas darba darītāji - Tīne Munkevica, Ruta Baranovska, Anita Stankeviča, Artis Ērglis. Visi šie cilvēki ir pelnījuši pieminēšanu ar labu vārdu. Jo par visu vairāk jāteic - nebūtu bijis Tautas frontes, ļoti iespējams, ka neatkarības atgūšanas process būtu ieildzies daudz gaŗāks un grūtāks. Patlaban Latvijā ir liela vaidēšana, ka neatkarība nav atnesusi vajadzīgos labumus, tauta ir nabadzīga u.tml. Taču Latvijas Republika ir brīva un neatkarīga valsts, tā ir Apvienoto Nāciju organizācijas, Eiropas Savienības un NATO dalībvalsts. Arī par to Latvijas Tautas fronteī visi varam teikt lielu jo lielu paldies!

Kārlis Streips

Sarmītes Ērenpreiss-Janovskis vinjete

Marta Landmane

Tā Sīdra to redzēja

Stāsts

Marta saule spīd logā. Spoža. Pie apsūbējušas rūts sitas taurenis. Nelaikā pamodies. Izmisis meklē patvērumu. Izbalsinātā barakas siena dzeļ acīs. Citus rītus tā likās pelēcīga. Šorīt baltāka par baltu.

Vīrs sliekšni pārkāpis. Es vēl kavējos uz tā. Dzirdu sarunu. Tā nav domāta manām ausīm.

„Vīrietis mums patīk. Sieviete nepatīk. Nesmaidīja. Vai varam izvēlēties citu sievieti?” jautā kundze. Acis vēsas. Lūpas šauras. Greznenotās rokas sakrustotas uz kuplām krūtīm.

„Piedodiet, bet mums jāievēro pārvietoto personu vēlmes arī. Daudzmaz. Precētu pāri nešķiram. – Ja vien iespējams,” stostās darba pārvaldes ierēdnis. Seja skāba. It kā būtu ēdis rabarbera kātu vasaras otrā pusē. Bez cukura. Vai arī viņam apnicis šis cilvēku tirgus?

Nesmaidu? – Pārpratums! Es parasti smaidu. Vietā un nevietā. Smaidu vairāk nekā iezemieši. Man pieder divi smaidi. Ar pilnas sejas smaidu, kas ietekmē un sasilda acis, vaigus, lūpas, nokāpu no kuģa šīs zemes ostā. Pirms

gada un dažiem mēnešiem.

Vēl nebiju beigusi apbrīnot golfa laukumu sulīgo zaļo zāli, augstos bērnu ratiņus un sieviešu kailās apsaldētās kājas, kad ievēroju – te cilvēki smaida savādāk: viltīgi piemiedz acis, negribīgi paveļ muti, lūpu kaktiņus slinki pavelk uz augšu, rāda zobus. Nekavējoties piesavinājos arī šo, ja ne sirsniņo, tad tomēr izdevīgo smaidu. Smaidu, kas atbilst katram garastāvoklim. Lai abi smaidi nesaskrietos, pilnās sejas smaidu noglabāju pūra lādītē. Blakus dzintara kaklarotai. Rotu un sejas smaidu taupu retajām svētdienām.

Ar zobu smaidu neskopojos. To dalu un dalīju uz visām debess pusēm: prasot ceļu, pērkot ceptu zivi un kartupeļus, dzeļot tēju, saņemot algu. Gribēju pieļabināties darba biedrenēm slimnīcā? – Pavēru slinki lūpas un rādiju augšējos zobus.

No slimnīcas darba atlūdzošs, ka dēvis ieradās Anglijā.

Šajā izvietošanās nometnē esam nīkuši vairākas nedēļas. Nu, kā liekas, tiksim arī mēs izvietoti darbā. Ierēdnim laimējies – ne-

smaidošā sieviete pārdota! Arī vientiesīgais vīrietis, kuŗš pagaidām vēl domā, ka šī sala ieņemama ar pilnas sejas smaidu.

Mūs iesauc mazā istabā. Ēnas pusē. Drēgna kā cietuma kamera. Uz šaurā galda kāds izlējis tinti. Melnais šķidrums iesūcies nokrāsotos dēļos. Vienam trāpam Latvijas robežu kartes kontūras. Kā noburta veļos tajā. Jādomā par ledus iešanu Lielupē. Par mīkstiem, sārtiem vītola pūpoliem...

Iepazīšanās. Darba devēji – sērs Dēvīds un lēdija Etele. Ar vīru pārsteigti saskatāmies. Neticami! – Aptecēsīm dižciltīgos?

Darba saņēmēji – Ernest – ierēdnis norāda uz vīru. Tad viņš sastostās. Vaicājoši, pat mazliet lūdzosi paskatās mani. Zinu, kāda likta piemeklējusi iztapīgo ierēdni. Nevar indeksa kartītē saburtot manu vārdu.

Sekundē jāizšķirās, ko sacīt. Man vārdi divi. Pirmais – Dzidra. Otrs – Marija. Pirmais ierakstīts dokumentos. Otrā vārdā mani sauca slimnīcā.

Izpatīkšu. Sacīšu Marija. Tas pieglaudīgāks angļu mēlei. Jau

pavērtā mute. Jau pirmā zilbe teju, teju uz lūpām...

Pēkšņi sadzirdu mātes balsi. Nekurienē. Dzidru un skanīgu. Kā Annas baznīcas rīta zvanu: „Dzidra! Dzidra!” – Ir sūtīgs vasaras vakars. Sisina sienāži. Smaržo siens. Pilns mēness spoguļojas diķī. Zied baltās ūdensrozēs. Es sēdu uz laipas. Ar kailu kāju kulstu rāmo ūdeni... Māte sauc mani mājās. – Vakariņās...

Esmu izšķīrusies. Atklepoju. Saku negaidīti skaļi: „Mani sauc Dzidra. Mana vīra vārds Ernests. Ne Ernest, bet Ernests. Galotnē burts s!”

Smidzina smalks lietus. Tālumā saredzami Velsas kalni. Galotnes zilganpelēkā sērautā ietītas. Lauku ceļš šaurš un slīdens. Lai palaistu gaŗām pretim braucošos spēkratus, dārznieks veco džipu pietur malā pie kazenājiem.

Mūsu iedzīve maza. Pārāk ātri visas mantas salika mašīnas aizmugurē. Dārzniekam nekur nav jāsteidzas. Pēcpusdienu pieder viņam. Pie tam vēl samaksāta. Gan viņš savu pienākumu izpildīs. Ārziemniekus muižā pārvedīs. Ja papulēsies, tad pirms tumsas.

Ceļš izliekas bezgala gaŗš. Lai kam tāpēc, ka braucam klusēdami. Katrs savu domu šķetinādams.

Pakalni. Lejas. Līkumi. Atkal paugurs. Beidzot iegriezāms privātā gatvē. Pie vārtiem balts, apaļi izbūvēts namelis. Mūžīgi zaļojošs dzīvības koks aizsedz ārdurvīs. Te dzīvojot muižas pārvaldnieks. Gatves abās pusēs ozoli. Vareni, vienādi noauguši koki. Stāv sastinguši, augstu paceltām galvām. Kā izlases karēivji goda sardzē. Iedomīgi un bargi. Nojauta brīdina – šī parāde nav domāta mums. Neesam gaidīti ciemiņi, bet nepieteikti iebrucēji. Muižas miers, kuŗu gadu simteņiem neviens nav traucējis, pēdējos gados apdraudēts. Kādu tur kaŗu un pasaules klejotāju dēļ.

Nodrebinos. Vai vakara vēsums? Iesānis paskatos uz vīru. Seja nopietna. Bālajā marta krēslā viņa profils izskatās kā pelēkā laukakmeņi veidots.

Aiz rododendronu puduŗiem pavīd sarkanīgs jumts ar struŗiem dūmeņiem. Tad masīvi mūŗi. Baltas, slaiķas kolonnas balsta platu lieveni. Tas apaudzīs vīteņiem. Apstājamies pie greznas celtnes dāŗu ielokā.

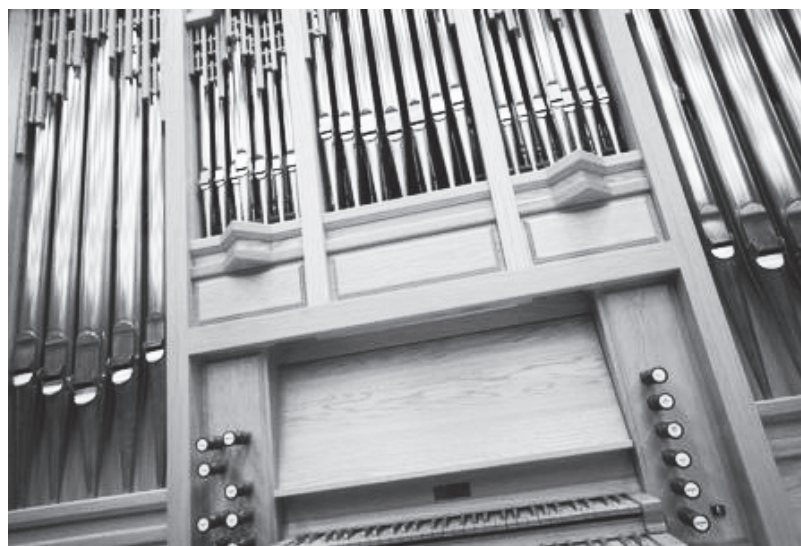
(Turpinājums sekos)

Pēterbaznīcas ērģeles pošas jaunai dzīvei

Septembrā beigās Rīgā bija ieraduŗies viesi no Vācijas – ērģelbūves meistars Kristiāns Vēģšneiders no Drēzdenes un Rīgā bērniņu pavadījusi, bet pašlaik Berlīnē dzīvojošā baronese Babete fon Zasa. Viņi ar Latvijas arhitektiem, mūziķiem un citiem nozīmīgiem speciālistiem pārrunāja Pēterbaznīcas ērģeļu atjaunošanas projekta īstenošanu.

Šā gada **14. novembrī** pulksten 18 Pēterbaznīcā notiks plaša baznīcas draudzes, ērģelniķu un interesentu sanāksme. Programmā paredzēta Kristiāna Vēģšneidera lekcija par Gotfrīda Klozena 1734. gadā būvētajām ērģelēm ar plašu fotogrāfiju klāstu.

Kristiāns Vēģšneiders izveidojis plašu jauno ērģeļu stabuŗu sarakstu. Visas stabuŗes ir nopērkamas, pircējam kļūstot par atsevišķu stabuŗu krusttēvu. Izraudzītajā stabuŗē tiek iegravēts ziedotāja vārds, un viņš saņem

Kļūstiet par stabuŗu krusttēviem!

rakstveida apliecinājumu. Vēlāk visus ziedotāju vārdus sakopo lielā sarakstā. Zemākā cena stabuŗei ir 50 eiro. Cenai nav pieauguma ierobeŗojuma. Sarakstu var iegādāties pie Babetes fon

Zasas, *Oehlerplatz 6, 12169 Berlin.* Uz sākot Klozena 1734. gadā būvēto baroka ērģeļu rekonstrukciju, nepieciešams daudz naudas, īpaši rekonstrukcijas materiāliem.

Sirsniņi lūdzam ziedojumus! Pēc diviem gadiem Rīgā svinīgos apstākļos ērģeles tiks iesvētītas, un jūs jau tagad tīkat uz šīm svinībām sirsniņi ielūgti!

Lūgums ievērot mūsu tīmekļa adresi. Tas sagādās jums pārsteigmumu. www.peters-church-organ-riga.com.

Babete fon Zasa

Uzziņai

Baroka laikā ērģeles Pēterbaznīcā 1734. gadā būvējis **Gotfrīds Klozens**. Ziņu par Klozenu ir maz. Rīgā ieradies 1729. gadā un devies prom 1740. gadā. Šajā laikā, ieguvis Rīgas ērģeļu būvētāja titulu, pārbūvējis Rīgas Doma ērģeles, kā arī izbūvējis lielas, laikabiedru atzīnīgi vērtētas baroka ērģeles Pēterbaznīcā. Interesanti, ka tieši šīs ērģeles ir instruments, ko 21 gadu spēlējis J.S.Bacha pēdējais skolnieks Johans Gotfrīds

Mītels (1728-1788). Ērģeles lietotas līdz 1886. gadam, kad nomainītas ar firmas *Walcker* romantisma ērģelēm.

Gotfrīda Klozena būvētajām ērģelēm Sv. Pēterā baznīcā Rīgā bijuŗi trīs manuāļi un 45 reģistri (Doma ērģelēm – četri manuāļi un 124 reģistri). Aizrāvīgo Mītela mūziku nesen no jauna atklājuŗi ērģeļu un klavesīna spēles speciālisti visā pasaulē. Pirms dažiem gadiem muzikoloģe Zane Gailite Vācijas arhīvos atradusi Pēterbaznīcas ērģeļu būves līgumu ar detalizētu instrumenta aprakstu, kas dod iespēju ērģeles rekonstruēt.

Darbi ar ērģeļu atjaunošanas projektu uzsākti pēc Rīgā dzimuŗas vācbaltietes baroneses Babetes fon Zasas un Igaunijā dzīvojoŗā vācu izcelsmes ērģeļu būvētāja Aleksandra Ekerta iniciatīvas.

Latvijas Tautas fronteī un pirmajai ekspedīcijai uz Sibīriju – 25 gadi

ILMĀRS KNAĒS ir Triju Zvaigžņu ordeņa kavalieris, publicists, Atmosdas un 1991. gada Barikāžu dalībnieks, divas reizes - 1941. un 1949. gadā politiski represēts, viens no fonda „Sibīrijas bērni” dibinātājiem un valdes loceklis.

Saruna notiek Latvijas Tautas frontes (LTF) dibināšanas 25. gadskārtā viņa vectēva Dāvja Knača 19.gs. beigās celtā mājā Jēkabpilī.

1988. gada 8. un 9. oktobrī notika Latvijas Tautas frontes (LTF) dibināšanas kongress, kas aizsāka visas tautas kustību ar izšķirīgu lomu Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanā. Kādas ir jūsu pārdomas par to dienu notikumiem?

Pirms 25 gadiem Latvija vēl bija PSRS sastāvā. Bija sākusies arī tās vadītāja M. Gorbačova pasludinātā *perestroika* (pārbūve). Latvijā 1988. gada 25. martā, deportāciju upuņu piemiņas dienā, ļaunžu jūra pārplūdināja Brāļu kapus Rīgā. Spontāna, vēl īpaši neorganizēta manifestācija, viena no tām, kas tuvināja Atmosdas turpmākos notikumus. Nevar aizmirst arī tautas protestus pret metro celtniecību Rīgā, pret Daugavpils HES, kā arī patriotiskās kustības *Helsinki-86* ieguldījumu. 14. jūnijā, kad pie Brīvības pieminekļa Rīgā pulcējās 1941. gadā politiski represētie un viņu tuvinieki, katram domājotam cilvēkam kļuva skaidrs, ka ar komūnismu Latvijā ir cauri.

1988. gada augustā jūs rīkojāt pirmo ekspedīciju uz daudzu tūkstošu latviešu izsūtījuma vietām Sibīrijā. Tātad šogad aprit 25 gadi arī jūsu vadītās ekspedīcijas uzliktajam pirmajam piemiņas krustam daudzu tūkstošu bojāgājušo izsūtījuma vietā - Plahinas sādžā.

Tā ir, ka Atmosda Latvijā sākās ar represiju upuņu piemiņu. Bet man nedeļa mieru doma, ka komūnisma genocīda upurus vajadzētu pieminēt ne tikai Latvijā, bet arī Krievijā, kur tūkstošiem latviešu pēc gulaga noietnes pārdzīvotām šausmām, bada un necilvēcīgā darba palikuši uz mūžīgiem laikiem.

1988. gada augusta pirmajās dienās mēs, četri ūdens tūristi no Rīgas: Zigurds Šlicis, Ivars Līdaka, Ingvars Leitīns un es, nolaidāmies Igarkas lidostā. Tūristiem šis ceļojums nebija pārāk vilinošs - nebija ne strauju upju, ne augstu kalnu, bet galvenais ceļojuma mērķis bija apmeklēt latviešu izsūtījuma vietas. Es šajā ceļojumā devos tāpēc, ka ar tām vietām mani saistīja atmiņas par kādreizējo izsūtījumu un tur palikušajiem draugiem.

Mani ceļabiedri būtu pelnījuši daudz labu vārdu. Katrs no viņiem ir devis savu tiesu Latvijas atdzimšanai. Viņiem visiem bija viena kopīga doma: „Ja ne es, kas tad?” Mūsu mērķu īstenošanā palīdzēja mans jaunības draugs Leopolds Baranovskis (tagad mūžībā), kas toreiz bija palīcis Igarkā un par savu pašreizējo darbu nominēts par Igarkas Goda pilsoni. Ar viņa sagādāto kuteri veicām ceļojumu pa Jeņiseju, kuņas krastos tika noņemti izsūtītie. Kādreiz pļavas augustā bija pilnas

ar siena kaudzēm, bet tagad visapkārt pletās liela pamestība. Sādžas nopostītas, nodegušas. Arī būda, kas atgādināja man kādreizējās mednieka gaitas, bija sabrukusi. Sopočkā 1942. gada Jāņu dienā no baržas krastā līdz ar citiem izsēdināja arī mani ar māti. Nedaudz tālāk ir Plahina, kur meklējam, bet neatradām gandrīz pirms 50 gadiem izveidotos no Latvijas izsūtīto kapus. Sādžas centrā uzslējam lielu bērza krustu viņu piemiņai. Šis pirms 25 gadiem Plahinā uzliktais krusts uz Sibīriju izsūtīto piemiņai bija pirmais sveiciens no Latvijas.

Kādus 12 kilometrus tālāk uz ziemeļiem ir Agapitova - Nāves sala, kā mēs toreiz to saucām. 1942. gada vēlā rudenī šeit krastā izsēdināja Pievolgas un Ļeņingradas vāciešus, igauņus, somus, karēļus un latviešus, galvenokārt sievietes un bērnus. Pavasarī no viņiem palika tikai kāda piekta

un represēto uzceltā, bet vēlāk apgāztā pieminekļa atjaunošana Intas pilsētā, Komi republikā.

1990. gadā, kad mēs abi ar Zigurdu Šlicu atgriezāmies Agapitovā, tad kopā ar Romualda Pipara kino dokumentālistu grupu izcirtām un uzslējam piecus metrus augstu piemiņas krustu, kas tur stāv vēl šobaltdien. Atradām kapus arī Plahinā.

1995. gadā bija ceļojums uz Permas un Kirovas apgabala ziemeļiem un krustu uzcelšana Ļesnājā un Soļikamskā. Vēlāk bija ekspedīcijas ar fonda „Sibīrijas bērni” grupu. Tagad ar kino režisores un fonda vadītājas Dzintras Gekas uzņēmību un neatlaidību ir piepildījies mūsu „zila sapnis”, ka mūsu sāktu kādreiz turpinās vēsturnieki, politiķi, ārzemēs dzīvojošie latvieši.

1996. gadā, par lielo ieguldījumu komūnistiskā genocīda

Ilmārs Knačis 1988. gadā Sibīrijā

daļa. Gāja bojā tik daudz izsūtīto, ka ziemas salā glabāja daudzus vienā kapā - krāva grēdās citu uz cita... Agapitovā mēs atstājam divus bērza mizā iegrieztus krustus un sauju dzimtenes smilšu.

Tālāk ar kuteri sasniedzām kādreizējo 503. celtniecības galvaspilsētu (pēc Igarkas), tagad „Mīrušo pilsētu”, Jermakovu. No turienes mēs caur knišļu mākoņiem un pa laču pēdām nokļūvām vienā no Transpolārās dzelzceļa maģistrāles (tagad pamestas) ieslodzīto noņem.

Braucot prom no Agapitovas, vēl no liela attāluma bija redzams augstais, kailais krasts. Es saviem ceļabiedriem teicu, ka, agri vai vēl tur būs piemiņas krusts!

Pēc tam bija ceļojums uz Polārijiem Urāliem, kur notika 1956. gadā Eduarda Sudraba veidotā

upuņu piemiņas saglabāšanā Sibīrijas lēģeru vietās jūs saņēmt Latvijas Valsts augstāko apbalvojumu - Triju Zvaigžņu ordeni. Tūkstošiem represēto izsūtījuma pārdzīvotāju jūs esat dokumentējis savā grāmatā „Bij tādi laiki”, kas izdota 2001. gadā ar Latviešu fonda (LF) finansiālu atbalstu.

Par galveno sava darba novērtējumu pēc atgriešanās no ekspedīcijām un arī tagad es uzskatu cilvēku izteikto pateicību par mūsu ekspedīciju laikā uzstādītajiem krustiņiem Sibīrijā viņu tēvu vai cita bojāgājuša ģimenes locekļa piemiņai.

Uzrakstīju grāmatu - patiesību „Bij tādi laiki” par 1941. gada 14. jūnija un 1949. gada 25. marta komūnistiskā režīma represijām pret Latvijas tautu un manu ģi-

meni, lai par to uzzinātu mūsu jaunā paaudze no manis - šo Latvijas tautas traģisko notikumu aculiecinieka.

Amerikā dzīvojošā tautiete Marija Ratermanis no Kalifornijas izlasīja manu grāmatu. Viņas dzimtā puse ir Subatē, Sēlijā, tāpēc viņai radās doma uzdāvināt „Bij tādi laiki” Sēlijas novada 23 skolām, Raiņa muzejam Tadenavā, Jēkabpils un Viesītes bibliotēkām. Uzsverot, ka jaunajai paaudzei Latvijā jāzina savas tautas vēsture.

Par šo grāmatu saņēmu Birutas Senkēvičas-Ziemanes literārā fonda balvu dokumentālajā prozā. 2002. gadā ciemos mani uzaiicināja Amerikas Daugavas Vanagi Ņujorkā, lai es viņus iepazīstinātu ar savu grāmatu. 2003. gadā, baudot sabiedriski aktīvā tautieša Jura Petričeka viesmīlību, varēju jau apceļot ASV Rietumkrasta latviešu centrus. Visur bija liela interese par komūnistisko genocīdu. Man ir bijušas daudzas nejaušas, bet patīkamas tikšanās ar tautiešiem plašajā pasaulē. Jāpiebilst, ka Juris Petričeks 2008. gadā atgriezās Latvijā un dzīvo Siguldā. Rosīgi darbojas Okupācijas muzeja padomē.

Tautiete Mirdza Eglīte Vašingtonā grāmatu pārtulkoja angļu valodā - *There Was Such A Time*, kas izdota 2009. gadā ar Amerikas Daugavas Vanagu Kalifornijā - Viļņa Pēterona, Teodora Liliēna, Aivara Jerumaņa un citu finansiālu atbalstu. Tas pavēra iespēju ar grāmatu iepazīties angļiski runājošās valstīs.

Grāmata pārtulkota arī krievu valodā, un tagad ar fonda „Sibīrijas bērni” ekspedīciju atbalstu vairāki simti grāmatas eksemplāru ir dāvināti visā plašajā Krievijā.

Rūpējoties par likteņbiedru piemiņas saglabāšanu, jūs bijāt arī viens no fonda „Sibīrijas bērni” dibinātājiem.

Atmoda bija laiks, kad pienākums lika kaut ko darīt tautas un valsts labā. Komūnistiskā terrora upuru atbalsta un palīdzības fondu „Sibīrijas bērni” vada režisore Dzintra Geka. Viņa mani bija intervējusi topošajai filmai, un tā mēs iepazīnāmies. Izvērtās ilga saruna par „Sibīrijas bērniem” un viņu likteņiem. Režisorē saskatīju domubiedri. Tas bija labs priekšnoteikums, lai pulcinātu kopā likteņbiedrus. 2001. gada 13. jūnijā Latvijas Televīzijas tiešraidē notika mūsu pirmā konference - salidojums „Nekad vairs”. Kad iznāca, lai runātu, klātesošie aplaudēja. Tas bija savilginošs brīdis. Tātad darbs represēto piemiņas saglabāšanā Sibīrijā tiek novērtēts. Viens no fonda dibinātājiem bija arī toreizējais Latvijas prezidents Guntis Ulmanis. **2002. gada 13. jūnijā Rīgas Latviešu biedrības namā notika konference „Mums tas ir jāzīstāta...”** Tagad konferences notiek katru gadu.

Jūs ar saviem emocionālajiem priekšlasījumiem Amerikā un grāmatu „Bij tādi laiki” iedvesmojāt posties ceļā uz Sibīriju arī ārvalstīs dzīvojošos latviešus. Viens no pirmajiem līdzbraucējiem bija kādreizējais Latvijas Republikas goda konsuls

Losandželosā Aivars Jerumanis. Viņš kādā intervijā sacīja, ka uz Sibīriju 1941. gadā izsūtīti viņa tuvi radnieki - tante un divi onkuļi.

Aivars Jerumanis vairākkārt bijis fonda „Sibīrijas bērni” organizētās ekspedīcijās uz Sibīriju. Turp devušies arī tautieši Taira Turp devušies arī tautieši Taira Zoldnere, Valdis Ķeris un Kārlis Žols no Amerikas, Raimonds Aide un Ojārs Grete no Austrālijas, Māra Strautmane un Pēteris Ininbergs no Zviedrijas.

Visai Latvijai tas bija savilginošs notikums, kad pasaules laikraksti, tālrādes un radio vēstija - 2007. gada 15. jūnijā Amerikas Savienotajās Valstīs, Vašingtonas centrā, atklāts Komūnisma upuru piemiņai veltīts memoriāls. Tā izveidei naudu ziedoja arī Latvija. Līdztekus oficiālajam amatpersonām uz svinīgo atklāšanu ar Amerikas Latviešu apvienības (ALA) gādību tika uzaiicināti arī komūnistiskā genocīdā cietušie Benita Eglīte un Ilmārs Knačis no Latvijas. Kādas atmiņas jūs glabājat par šo mūsu valstij svarīgo, varētu teikt, politisko notikumu, jo Krievija joprojām izvairīgi runā par 1941. un 1949. gada deportācijām?

Amerikā tika izveidots īpašs Komūnisma upuru piemiņas fonds. Tā statūtos teikts, ka memoriāls veidots, lai „pieminētu vairāk nekā 100 miljonus komūnisma upuru un lai godinātu visus, kas sekmīgi pretojušies komūnisma tirānijai.” Benita Eglīte ar ģimeni tika izsūtīta 1949. gadā 11 gadu vecumā no Annenieku pagasta uz Omskas apgabalu. Sibīrijā pārdzīvoto B. Eglīte iemūžinājusi zīmējumos, ko Latvijas Okupācijas muzejs sakopojis un publicējis grāmatā „Ar bērna acīm”. Es kopā ar māti tiku deportēts 1941. gada 14. jūnijā 15 gadu vecumā. Tēvs gāja bojā Vjatlāgā. 1947. gada novembrī man - „Sibīrijas bērnam” - bija iespējams atgriezties Latvijā. Bet jau 1949. gada augustā atkal tiku apcietināts un nosūtīts pa etapu atpakaļ uz ziemeļiem. Tikai pēc Staļina nāves -1962. gadā beidzot tiku palaists pavisam mājās, uz Latviju. 1964. gadā mūsu ģimene tika rehabilitēta kā nepamatoti izsūtīta.

Kā jūs domājat, kāpēc, piemēram, Amerikas latvieši ir lielāki patrioti nekā latvieši Latvijā?

Ceļojumos pa Ameriku man nācās secināt, ka tur dzīvojošie latvieši lielā mērā ir saglabājuši savu nacionālismu vairāk nekā Latvijā dzīvojošie. Viņiem sveša ir bijāšana, bailes no krieviem, kuņas varbūt neapzināti piemīt Latvijā. Piecdesmit okupācijas gadi nav pagājuši bez sekām. Tikai Amerikā būdams, es sapratu, kādu cīņu pret Latvijas okupāciju izcīnījuši latvieši Amerikā un citās valstīs. Ar kaunu jāatzīst, ka latvieši, zaudējuši visas cerības, draudzīgā barā gāja uz zaigojošām komūnisma tālēm. Lielākā daļa. Tikai dažs apķērās agrāk, cits vēlāk. Latvijas tautas fronte pirms 25 gadiem bija tā, kas atmodināja tautu būt saimniekiem savā zemē.

Ilmāru Knači iztaujāja Valija Berkina

LATVIEŠI GRUZIJĀ

Tbilisi svin mūsu tautieša Jūlija Straumes radītā mūzeja 100 gadu jubileju

Gruzijā strādājošais mākslinieks Jūlijs Straume bija liels gruzīnu un citu Kaukaza tautu lietiskās mākslas priekšmetu cienītājs. Kad 1908. gadā viņš kļuva par Kaukaza mājsaimniecības komitejas māksliniecisko vadītāju, sākās ļoti rūpīgs un mērķtiecīgs meklēšanas un uzkrāšanas darbs. No visiem Gruzijas novadiem tika savākti tautas meistaru radīti priekšmeti, kuri no praktiskiem darbarīkiem, virtuves traukiem, dekoratīviem apģērbu priekšmetiem un juvelieru izstrādājumiem pārvērtās paraugos, kas tika piedāvāti amatnieku un meistaru darbnīcām ar mērķi pārvērst tos precēs, stimulējot tirdzniecību un maiņu, veicināt prasmju un meistarības līmeņa augšanu un to izplatīšanu.

Pats Jūlijs Straume nebija vienaldzīgs pret kaukaziņu paklājiem un tepīkiem, kuri kalnu cilvēku ikdienā nebija luksa priekšmeti, bet veica ļoti praktiskas sadzīves funkcijas, kalpojot gan par galdu, gan par grīdu, gan par gultu visai ģimenei. Šajos paklajos ir fantastiska dažādība un doma – zīmējumi, ornaments, tematiskas bildes, krāsas – visam tam ir ļoti konkrēta funkcija, specifika. Šodien varam sajūsmināties par pacietību un prasmi, ar kādu strādājis mūsu tautietis, nokopējot gandrīz 500 dažādu tepīku metus. Tie atrodas Gruzijas tautas mākslas un dekoratīvās mākslas mūzeja „zelta fondos”.

2013. gada 29. septembrī Gruzijas tautas mākslas un lietiskās mākslas mūzejs svinēja 100 gadu

No kreisās: Kristīne Kuldžanišvili, Rami Kuldžanišvili, Liāna Šelija, Nina Ivanova, Valdis Juris Kursietis, Ineta Kursiete, Elita Gavele, Dāvids Kiknvelidze, Anna Valtere, Tata Džaiāni

jubileju. Pirmo Kaukaza mājsaimniecības komitejas dekoratīvās mākslas ekspozīciju izpla-

noja un izveidoja Jūlijs Straume. Tika atklāta jubilejas ekspozīcija ar galveno tēmu – Jūlija Straumes

ieguldījums šī Mūzeja tapšanā un vēsturē.

Gruzijas Latviešu biedrība „Ave Sol” sadarbībā ar mūzeju daudzus gadus ir pētījusi Jūlija Straumes mantojumu. Galvenā viese bija Latvijas vēstniecē Elita Gaveles kundze. Viņa atbalsta visas Latviešu biedrības aktivitātes, kas saistītas ar latviešu atstātā mantojuma izpēti un saglabāšanu.

Pēc likteņa sakritības arī Latvijā pieminēja Jūlija Straumes mantojumu. Lekciju ciklā „Klasiskās vērtības”, kas notiek Dekoratīvās mākslas un dizaina mūzejā, Imants Ļaviņš 9. oktobrī lasīja lekciju „Austrumu motīvi Jūlija Straumes daiļradē”.

Prof. Regina Jakobidze
Tbilisi

Aizrautība ar Gruziju

Nora Ikstena, *Dievmātes draudzene*, apgāds „Dienas Grāmata”, 2013.g., 128 lpp.

Taisni jāraud par mūsu māsiņām, gara darbiniecēm, kas aizprecas uz svešām zemēm! Cik tad sen, kad ar turku rakstnieku Kotu apprecējās un uz turku zemi dzīvo pārcēlās temperamentīgā Laima Muktupavēla, dzīvīgo sacērējumu *Šampiņu derība* un *Brāli brāli* autore! Sākumā aprakstīja savus Turcijas iespaidus laikrakstā *Diena*, sakopoja tos grāmatā, tad it kā pieklusu. Grāmatā *Dievmātes draudzene* atklājas, ka ne mazāk eksotisku zemi par savām „otrajām mājām” (9. lpp.), par „otro dzimteni” (34.) izvēlējusies Latvijā jau labu slavu iemantojusi Nora Ikstena (dzim. 1969. g.). Savu liktenkopību ar „Laimu, māsū valodā” (104.) viņa apzinās.

Ikstena pastāsta, ka „Dievmātes draudzene” ir dažkārt uz Gruziju attiecināts apzīmējums. Gruzijai tuvu esot Dievs, tur „allaž valdījusi patiesa ikdienas ticība, nevis reliģisks fanātisms vai liekulība” (17.). Valstī esot daudz sieviešu klosteru, vienā no tiem rakstniecē pieņēmu pareizticību un saņem pašas izvēlētu baznīcas vārdu Nino. Viņa pastāsta, ka jau savos agrajos divdesmit gados intuitīvi pašas dzīves un ģimenes izšķirī-

gos brīžos gājusi uz Aleksandra Nevskā dzelteno baznīciņu Brīvības ielā Rīgā un vienmēr tur aizdedzinājusi svečiti pie svētā Georgija ikonās. (37.)

Grāmatas grafiskais veidojums ar ne pārāk daudz teksta ik lappusē un ar paplatām rindu atstarpēm mātīn māj lasītājam, ka šeit nav ar steigu lasāms teksts, bet ka te viņam pamesta daža laba dziļāk domājama doma. Lūk, rindkopa no pastāstījuma par Bodbes klosteri pieredzēto. –

Vakarā pie māsām ierodas mācītājs, lai pieņemtu grēksūdzi. Malīnā stāvo, šis skats šķiet nereāls – sēdošais mācītājs un māsas, kas sastājušās rindā, lai pa kārtai nomestos viņa priekšā ceļos un iespiestu sauja lapiņu ar grēku sarakstu. Ja grēki ir viņām, kā tad dzīvojam mēs? Jā, domu grēki, kas šajā pasaulē laistu cilvēku notvērīt it visur, arī klosterā klusajās sienās. (39.)

Vairākums grāmatas lasītāju pazīs draudzes kopīgo, vispārējo grēksūdzi luterāņu dievkalpojuma ievada liturģijas ietvarā un zinās personisko, individuālo grēku izsūdēšanu priesterim bikstkrēslā klusinātiem mutvārdiem Romas katoļu dievnamos. Gribas jautāt: vai grēku sūdēšana rakstveidā ir visu pareizticīgo vai tikai gruzīnu, vai tikai Bodbes klosterā tradīcija? – Patik rakstniecē doma, ka bez domu grēkiem neiztiek pat šķietami paši svētākie cilvēki. Grēkus grēksūdzes mēdz iedalīt trīs kategorijās: domu grēkos, vārdu grēkos un darbu grēkos. Domu grēki parasti tiek minēti pirmie, droši vien tāpēc, ka tie ir visvairāk izplatītie. Bet, ja nevilšus prātā ienākušas grēcīgas domas jāuzskata par grēku, vai kristiānisms ticīgajiem neizvirza neizpildāmas prasības?

Luterāņu teologs Egils Grīslis kaut kur rakstījis apmēram tā, ka cilvēka spēkos nav novērst kāda putna lidojumu pār viņa galvu (t.i., grēcīgas domas pēkšņu ienāk-

šanu prātā), turpretim viņam ir iespējams putnu padzīt, ja tas ieķeras viņa matos (t.i., ja doma draud pārtapt par grēcīgu vārdu vai darbu). To, ka cilvēks arvien krīt kārdināšanā domāt ko nepareizu, nederīgu, nevajadzīgu, atgādina vecs anekdots. Jānis saka Pēterim: „Ja tu pusnaktī izeisi savā pagalmā un raksi dziļu bedri, tu izraksi paslēptu milzu bagātību. Vienīgais noteikums: tu nedrīksti domāt par nilzirgu.” Pēteris rok, rok un pukojas: „Savu mūžu ne mirkli neesmu domājis par nilzirgu, bet šonakt par tādu vien gribas domāt.” –

Piedošanu, ja iepriekšējās rindās esmu drusku aizdomājies, bet aizdomāšanās izraisīšana jau ir tieši viena no Noras Ikstenas grāmatas teicamajām īpašībām.

Nebūdama nekāds sistēmatisks ceļvedis, grāmata ir vērtīga arī kā tīri informatīvs izdevums par mūsdienu Gruziju, sauktu arī par kalnu un vīnu zemi. Uz skaista dabas fona tur dzīvo kopumā nabadzīgi, tomēr labestīgi un viesmīlīgi cilvēki. Par gruzīnu valodu Nora Ikstena raksta:

Gruzīni savu valodu mīl un lolo tāpat kā latvieši. Tā ir sena, melodiska un bezgala poētiska. ... Gruzīnu alfabēts, kuram nav līdzinieka pasaulē, aužas no burtiem, kas katrs ir kā uzņēmēta rakstu zīme. Gruzīnu verbs... ir tik elastīgs, ka valodā burtiski dara brīnumus. Vienā vārdā pasakāms tas, kam citās nepieciešama daudzvārdība. Nav lielo un mazo burtu. Bieži šķiet, ka laudis runā ritmos, gandrīz vai dzied. (61.)

Plaši aprakstīti gruzīnu visvairāk iecienītie ēdieni. (65. – 68.) Rakstniece kā uz pjedestala paceļ gruzīniem doto iespēju „runāt savā valodā, ticēt savam Dievam, vākt savu vīnkoku ražu. Un tā gadsimtiem ilgi.” (124.)

Tomēr ne viss par Gruziju sakāmais var būt skaists. Gruziju vienmēr iekārojusi Krievija. (17.)

„Gruzijā dzimis ... viens no lielākajiem mūsu ēras jaunuma iemiesojumiem – Josifs Džugašvili jeb Staļins.” (18.) „Zvērīgs” (81.) bijis arī gruzīnu tautības kādreizējais čekas priekšnieks Berija.

Nesen Latvijas dienas presē parādījās salīdzinoša informācija, ka proporcionāli iedzīvotāju skaitam Amerikas Savienotajās Valstīs esot lielākais cietumnieku skaits pasaulē. Nora Ikstena savukārt raksta:

Gruzija pēc cietumnieku skaita ir pirmā valsts Eiropā. Bieži tie ir jauni cilvēki, kas niekojušies ar narkotikām un iekļuvuši ieslodzījuma ellē. Dažkārt cilvēki tur nonākuši par savu politisko pārliecību. Gruzijas demokratijai vēl ir spēcīgi autoritārisma ... zobi. (23.)

Nedaudz pieminēts, bet ne īpaši uzsvērts grāmatā ir 2008. gada Gruzijas karš. Jūsnojot par Gruzijas pagātni, rakstniece nožēlo jauno laiku architektūras uzņēmšanu, kas izbojā sendienu ainavas.

Sirds nosāp par policijas un tiesībvaras milzīgajām stikla ēkām, kas tiek nevietā slietas gan Tbilisi, gan Gruzijas lauku ainavās. Par stikla monstrozo tiltu, kas izgūlies pār Mtkvari upi pašā Tbilisi sirdī.

... *Pompoza un muļķīga izskatās modernā, sarežģītā šodienas salīdzinājumā ar apdrupušo, bet viedo un skaidro vakardienu. Tieši šī vakardienu ir Gruzijas īstena gars. Ne veikali, jaunās augstceltnes un zīmoli, kas to strauji pielīdzina un vienādo Eiropas un Amerikas tirgus paraugiem.* (49–50.)

Padomju gados tautu draudzības vārdā latviešiem bija obligāti jāmiļ gruzīni, bet gruzīniem tika likts mīlēt latviešus. Protams, Staļinam un Berijam ar to mūsu mīlēšanu kā bija, tā bija. Pašreizējā laikmetā obligāts vairs nav nekas un dzīvot var tā, kā liek sirdsapziņa. Uz grāmatas aizmugurējā vāka iespējais summējums Noras Ikstenas pozīcijai pret viņas abām „dzimtenēm” rāda, ka viņas sirdsapziņa ir visai aktīva. No vienas puses, viņa noraida dzimtenes vēlējumus – ko domāja sveši ļaudis, to tu līdzī nedoma. Viņai ir pretējs uzskats: jādama līdzī, ko domā sveši ļaudis. No otras puses, viņa saka, ka vēl ciešāk mīlot pirmējo dzimteni, otrējo atradusi.

Grāmatu rotā ap septiņdesmit foto attēlu, krāsās un melnbalti.

Eduards Silkalns

Visas Latvijā iznākušās grāmatas varat iegādāties pie lielākā grāmatu tirgotāja

„LATVIJAS GRĀMATA”

Rakstiet, zvaniet, un grāmatas Jums piesūtīs pa pastu. SIA „L. Grāmata”

Rīga, Elijas iela 17, LV-1050

Tālrunis +371 67223294

Tālrunis +371 67227248

E-pasts: lgramata@lgramata.lv

NE TIKAI SVĒTDIENAS DRAUDZE

Mācītājs **Mārtiņš Urdze** dzimis Vācijā un teoloģisko izglītību ieguvis Vācijas teoloģijas augstskolās – Berlīnē, Nirnbergā, un papildinājis zināšanas arī veco ļaužu aprūpē, kas Vācijā ir īpaši attīstīta nozare. Mārtiņš Urdze nav izvēlējis palikt finansiāli un sociāli nodrošinātā Vācijā, bet pilnīgi labprātīgi un mērķtiecīgi devies uz savu dzimtas sakņu vietu – Latviju, kur, nebaudoties no grūtībām, uzsācis kalpošanu Dievam un savai tautai. Laikā, kad Latvijas luterāņu mācītāji labāk nodrošinātas dzīves meklējumos ir devušies projām no Latvijas tieši pēc Latvijas neatkarības atgūšanas – kalpot ne tikai latviešu, bet arī amerikāņu vai vācu draudzēs.

Kāpēc Mārtiņš izvēlējās šo ne-parasto, bet patiesi godīgo Kristum kalpošanas ceļu?

Atbildes ir vairākas. Pirmkārt, varbūt tāpēc, ka šis aicinājums bijis jau "asinis", jo Mārtiņa tēvs Pauls Urdze bija mācītājs Oldenburgas apkārtnē un viņa onkulis Jāzeps Urdze bija mācītājs Bonnā. Arī Mārtiņa māte Gita Putce ir mācītāja Bredfordas, Lidsas un Mančesteras draudzē Anglijā. Mārtiņa tēvs savā laikā tāpat saskārās ar latviešu sociālajām problēmām Vācijā. Acīmredzot dēls ir mantojis no tēva šo pārliecību, ka kristietība ir ne tikai vārds, bet gan reāla palīdzība. Kā saka Mārtiņš Urdze: "Es nevaru dzīvot, neapliecinot to, kas man ir asinis."

Otrkārt, Mārtiņš pēc savas pieredzes zināja, ka "Vācijā tā ir mākslīga "svētku latvietība", un viņš sāka interesēties: "Kas es esmu? No kurienes nāku?"

Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas Mārtiņš Urdze redzējis ne-parastu sapni: "Es nosapņoju, ka dzīvoju priekšpilsētā, bet tagad – pilsētas centrā." Šis sapnis viņu pamudinājis kopā ar māsu Tabitu un Tomu doties uz Latviju, jo bija izveidojušies pavisam cita situācija, jaunas iespējas arī jaunajiem "trimdas latviešiem". Viņu mērķis bija izveidot Latvijā Sociālo centru. Tā viņi sāka meklēt vietu un partnerus. Mārtiņš skaidro, ka Vācijā nav bijusi tik liela vajadzība pēc šīm zināšanām, jo tur sociālās aprūpes jomā viss ir sakārtots, bet Latvijā šādas pieredzes vispār nebija.

1995. gadā Mārtiņš Urdze pārcēlās uz Latviju. Ieradies Liepājā, nekādu atbalstu ne no kādas organizācijas viņš nesaņēma. Neviens viņu īpaši arī negaidīja. Vienīgi Inta Putniņa, kas jau bija sākusi Liepājā darboties diakonijas laukā, viņam palīdzēja, piemēram, iekārtoties uz dzīvi sociālajā mājā Ganību ielā, pilsētas nomalē. Tur dzīvošana kopā ar alkoholiķiem un dzīves pabērniem Mārtiņam nebija sveša, jo vismaz teorētiski viņš ar šo problēmu bija iepazinies Vācijā studiju laikā. Grūtāk, kā Mārtiņš saka, bija atstāt draugus Vācijā.

Tāču Vācijas draugi sākumā palīdzēja veikt tilta funkciju, savienojot Latviju ar Vāciju. Šie kontakti, gadiem ejot, ir paplašinājušies. Un šodien tā nav tikai vienpusīga palīdzības sniegšana Latvijas trūkcietējiem, tas ir savstarpējs garīgās bagātināšanās ceļš, kur vācu partneri mācās

Foto: V. V. Rozīte

Liepājas Krusta ev. lut. draudzes dievkalpojumā 28. septembrī. LELBāL arhibīskaps E. E. Rozītis un draudzes mācītājs Mārtiņš Urdze

Foto: V. V. Rozīte

Liepājas Krusta ev. lut. draudzes Diakonijas centra darbinieces (no kr.): Anita Rupeika, Karina Krieviņa, Jausma Puškare, Velta Maļika

tuvāk iepazīt latviešu tautas mākslu, kultūru un tās vērtības uz kuřām gadu simteņos balstās visa eiropiskā kultūra, kuřas pamatlicēji ir gan latvieši, gan vācieši.

Mārtiņš jūtas patiesi atvieglināts, jo tagad viņam nav vairs jādomā par savu nacionālo un kristīgo piederību. Tagad katra diena ir piepildīta, kopā ar vietējiem cilvēkiem „meklējot Dieva Valtību te, kur esmu piederīgs. To es baudu, jo nejutos vairs sadalīts starp divām daļām.”

1998. gadā Mārtiņš Urdze saulājās ar Liepājas mākslinieci Aiju Druvaskalni.

Viņi sastapās Onkoloģiskajā slimnīcā, kur Mārtiņam, tāpat kā Aijai, bija konstatēts ļaundabīgs audzējs... Mārtiņš saka: „Aija bija slima, kad ar viņu iepazinās, - viņai jau bija vēzis... Katra diena mums bija Dieva dāvana...” Kad 2010. gadā Aija aizgāja mūžībā, Mārtiņš palika Liepājā ar savu nelokāmo pārliecību: “Dzīves jēga ir jāmeklē, kalpojot cilvēkiem ar to, ko esi piedzīvojis.”

Nesen Liepājas Mākslas muzejā tika atklāta Aijas Druvaskalnes Urdzes mākslas darbu izstāde, ko var aplūkot arī tīmekļa vietnē [www. Aija art.lv](http://www.Aija.art.lv).

Mārtiņš joprojām kalpo savā draudzē, sekojot dzīves aicinājumam - kalpot cilvēkiem.

Kad 25. septembrī Mārtiņš Urdze kopā ar LELBāL arhibīskapu E.E.Roziti vadīja dievkalpojumu, baznīca bija ļaužu pārpil-

dīta. Uz dievkalpojumiem ierodas ne tikai oficiālie 120 draudzes locekļi, bet arī tie, kuři ar draudzes Diakonijas centra starpniecību saņem palīdzību un atbalstu. Mārtiņa sapnis par Diakonijas draudzi ir īstenojies. Šodien tā nav vairs tikai svētdienas svētku draudze, kur uz dievkalpojumiem svētdienās ierodas dievlūdzēji svētku noskaņā, omulībā noklausoties Dieva Vārdu. Mārtiņa Urdzes draudze runā Kristus kalpošanas valodā - tā ir draudze, kas nav noslēgusies sevī, bet, kā saka Mārtiņš: “tā iet uz sabiedrību, uz cilvēkiem, kas atrodas pat ārpus Baznīcas” - turp, kur ir tie, kuřiem nav veicies, kuři kļūdījušies, maldījušies, kuři salūzuši, ielūzuši vai vilušies... Mārtiņa Baznīca ir atvērta un runā uz VISIEM cilvēkiem, nešķirto, neņemot tos ne pēc grēcīguma, ne kļūdu “termometra”, jo pēdējā elpā būs pilnīgi skaidrs: Tiesnesis būs pavisam Kāds Cits, ne mūsu šaurā un ierobežotā vērtējumu mēraukla. Mārtiņš Urdze saka: “Tikai tad tā ir Baznīca, kad tā kalpo citiem!” Patiesi, kā nesen sacīja pāvests Francisks: “Baznīca ir kā lazarete kaujas laukā.”

Piedaloties dievkalpojumā, lielākais izbrīns man bija Mārtiņa lūgšanas vārdi. Tie patiesi bija lūgšanas vārdi, kas, nākot no Dieva mīlošas sirds, sasildīja katru, kas piedalījās dievkalpojumā.

Tik daudz kārt dzirdot izskaistinātus lūgšanu tekstus, kas gan

Liepājas Krusta ev. lut. draudzes nams

skan no tīras prāta konstrukcijas, bez sirds klātesamības, cilvēkiem ar gadiem rada nepareizu priekšstatu par Svētā Gara esamību.

Atceros, Izraēlā, kur notika LELBāL Virsvaldes plēnārsēde, kādā dievkalpojumā prāveste Ilze Kuplēna aicināja dziedāt draudzes dziesmu kā lūgšanu. Sākumā klātesošie jutās pārsteigti un apjukuši par šādu uzaicinājumu, bet tad, sekojot lūgumam, patiešām dziedāja lūdzot, un telpa piepildījās ar netveramo KLĀTIENI, ko piedzīvoja katrs, kuřš lūdza... Tāpat arī Mārtiņa vienkāršie, sirsnīgie vārdi uzrunāja cilvēka slēptākās dzīles, no kuřām atmaigst asaru avoti... varbūt gadiem ilgi nociecināti akmeņiem... Tādam ir jābūt mācītājam, - es klusībā nodomāju.

No ārpuses necilais Draudzes nams Liepājā, Brīvzemnieku ielā, kļuvis no iekšpuses par glīti izremontētu un sakoptu Diakonijas centru, kuřā darbojas brīvprātīgie draudzes locekļi, palīdzot tiem, kam valsts iestādes ne vienmēr ir pretimnākošas. Kopš 2012. gada Liepājas Diakonijas centrā tiek īstenots projekts „Sociālās rehabilitācijas programmu izstrāde un ieviešana Liepājas Diakonijas centrā”. Projektā iesaistīti 76 liepājnieki - personas ar funkcionāliem traucējumiem, kā arī pensijas un pirmspensijas vecuma cilvēki, kuři tur apgūst dažādas amata prasmes. Desmit no viņiem šobrīd jau uzsākuši patstāvīgu pašnodarbinātu personu darbu.

Projekta mērķis bija izstrādāt un ieviest sociālās rehabilitācijas programmas personām ar funkcionāliem traucējumiem, pensiju un pirmspensiju vecuma personām, lai pilnveidotu šo personu sociālās funkcionēšanas spējas, nodrošinātu lietderīgu brīvā laika pavadīšanu, veicinātu integrāciju sabiedrībā un iekļaušanos darba tirgū.

Šī projekta aktualitāti vēl jo vairāk nosaka tas, ka Liepājā trūkst dažādu apmācību un motivācijas programmu, kas būtu piemērotas personām ar funkcionāliem traucējumiem, pensijas un pirmspensijas vecuma cilvēkiem.

Katrs dalībnieks sākumā „izgāja” motivācijas programmu, datorapmācības un individuālas komercdarbības pamatus. Kat-

ram projekta dalībniekam bija iespēja izvēlēties divas no šādām programmām: aušana, dekoratīvi lietiskās mākslas pamati, rotālietu izgatavošana, kokapstrādes pamati, sveču liešana un tehnisko palīglīdzekļu apkope un remonts.

Papildus notika nodarbības ar psihologu, ārstnieciskās vingrošanas nodarbības, varēja saņemt masiera pakalpojumus.

Kopš 2013. gada marta pēc remonta tika atvērta drēbju kamera, kur otrdienās, trešdienās un ceturtdienās trūcīgie un mazdrošinātie Liepājas pilsētas un rajona iedzīvotāji par ziedojumiem var saņemt apģērbu un citas ikdienā vajadzīgas lietas.

Aiz visa tā acīm neredzami stāv mācītāja Mārtiņa Urdzes lūgšanas un viņa nenogurstošais kalpošanas darbs.

Kalpodarbs pats, viņš māca un aicina arī savai draudzei piederīgos lūkoties uz citiem cilvēkiem kristīgā skatījumā.

Ikgadējā draudzes sapulcē mācītājs par vienu no būtiskākajiem jautājumiem uzsvēra savstarpējo attiecību veidošanu, norādot, cik svarīgi ir tās apzinīgi kopt un „katram censties mainīties uz labu”. Viņš runāja arī par tiem apmēram 20 draudzes locekļiem, kuři izbraukuši no Latvijas, - un aicināja atsaukties tos, kuři vēlētos ar aizbraukušajiem sazināties un uzturēt kontaktus, sniegt garīgo līdzgaitību, lai viņi nepazustu kaut kur pasaules tālēs, bet, tuvcilvēku sirds siltuma pavadīti, reiz atgrieztos atpakaļ Dzimtenē.

Mācītājam un draudzei ir turpmākas intereses, kā attīstīt draudzes darbu un atjaunot Baznīcas zāli. Šim mērķim, gaidot Baznīcas 84. gadskārtu, tika uzstādīta liela stikla vāze, ko draudze vēlētos piepildīt ar dzintara gabaliem Krusta baznīcai. Par katriem remontam ziedotiem desmit latiem vāzē tiek ielikts viens dzintars.

Mārtiņš Urdze aicina arī jūs piepildīt šo vāzi.

Ziedojuma kods:
Liepājas Krusta ev. lut. draudze
PVN nod.maks. reģ.
90000116393
Hansabanka IBAN:
LV09HABA000140J051655
Kods:HABA LV 22

Vera Volgemute Rozīte

NOVADU ZIŅAS

LAI SKAN ETNOGRAFIKĀ KOKLE!

Koncertā piedalījās 14 koklētāji no Somijas, Rīgas, Madonas un Varakļāniem

Desmitais koklētāju saiets Latgalē sākās ar brīdi kokļu meistara Donata Vucina piemiņai, kuram sekoja izstādes „Kokļu dienām desmit gadi” atklāšana, kas Varakļānu mūzejā būs apskatāma līdz 18. novembrim. Paralēli iekārtota arī retrospektīva izstāde par biedrības „Latgales tradicionālās kultūras centrs „Latgaļu sātā”” piecu gadu dar-

bību. Biedrības dibinātājs Dainis Mjartāns pateicās visiem, kuri aizgājušajos gados atbalstījuši biedrības centienus, tostarp ir arī PBLA Kultūras fonds, Latviešu fonds, kā arī mūsu tautieši Vācijā, ASV, Kanādā un Austrālijā. Biedrības „Latgaļu sātā” par savu mērķi uzskata latgaliskas kultūrvides saglabāšanu un tradicionālo prasmju pārmantoja-

mības veicināšanu.

Sarīkojuma organizatore Marika Zeimule klātesošajiem norādīja, ka katram no četrpadsmit koncerta dalībniekiem ceļš pie kokles bijis citāds. Kristīne Liede un Māra Vidiņa no Rīgas koklēt sāka biedrības „Latgaļu sātā” tradicionālās kultūras bērnu nometnēs pie skolotājas Māras Vucinas-Bērziņas. Valdis Ērglis

kokli nopelnīja, savulaik strādādams pie kokļu meistara Donata Vucina. Tālis Karlsons no Praulienas koklēšanas prasmi pat mācījis latviešu jauniešiem tālajā Sibīrijā, arī Artūrs Krolmanis, pēc profesijas frizieris, ar kokli izbraidījis Sibīrijas plašumus. Katru gadu koklētāju saietā redzam jaunas sejas, šoreiz – Aiju Spridzāni, Solveigu Kaļvu, Lindu Nebēdnieci, Elinu Macijecku. Pirmo reizi Varakļānu pili pieskandināja somu kantele Jenni Venalainen priekšnesumā.

M. Zeimule izteica pateicību madonietim Aivaram Zariņam, kas savulaik mācījis koklēšanu bērniem Ērgļos, Madonā, Varakļānos, piebilstot, - lai gan koklēšana iekļauta Latvijas kultūras kanonā, reti kur Latvijā koklēšanu ar etnografiskajām koklēm piedāvā apgūt skolās. Varbūt pašvaldības sasparosies, jo interese taču ir!

Koncerts pierādīja, ka kokle daudziem jauniešiem kļuvusi par mīlu instrumentu, nevis archaisku mūzeja priekšmetu. Klausītāji varēja baudīt, kā kokles skaņās pārvēršas Imanta Kalniņa kompozīcijas, varēja dziedāt līdz „Pi Dīvenā gaŗi goldi”, bet Latvītes Cirses koklētāju saietam radītā kompozīcija elektriskajai koklei „Saulīt vēlu vakarā”, ko atskaņo ar lociņu, bija avangardisks kokles spēles paraugdemonstrējums.

Par saietu ieskaņu gādāja varenās Varakļānu sievas Kristīnes Strodes vadībā. Dalībniekus sirsnīgi sveica un darba sparū un enerģiju vēlēja Varakļānu novada domes priekšsēdis Māris Justs un novada mūzeja direktore Terēze Korsaka.

Koklētāji un viesi vakaru pavadīja „Latgaļu sātā” Dekšāres pagastā, kur netrūka ne dziesmu, ne danču.

Agate Vucina

ZIŅAS ĪSUMĀ

Liepājā 4.oktobrī tika ielikts daudzfunkciju centra „Lielais dzintars” pamatakmens. Šo notikumu kuplināja Liepājas Simfoniskais orķestris un Emīļa Melngaiļa Liepājas mūzikas vidusskolas skolēni. Centra „Lielais dzintars” būvniecība noritēs līdz 2015. gadam, un tā izmaksas būs Ls 21 272 783,53 (bez PVN).

Ventspils teātra namā „Jūras vārti” notika Valsts Akadēmiskā koŗa „Latvija” koncerts „Vītols un Ešenvalds”. Tā bija divu Latvijā pazīstamu un pasaules slavu guvumu komponistu satikšanās. Koncertā, pieminot Jāzepa Vītola 150 gadus, skanēja spožākās un arī dažas mazāk pazīstamas diŗa komponista koŗa dziesmas, kā arī skaņdarbi no jaunākā Ērika Ešenvalda kompaktdiska *At the foot of the sky*.

Līvānu Romas katoļu baznīcā apskatāma garīrdznieka, prelāta Julijana Začesta 100 gadu jubilejai veltīta izstāde, ko izveidojusi Skrebeļu ģimene ar Līvānu novada domes finansiālu atbalstu. Ekspozīcijā sakopots plaŗš fotogrāfiju un dokumentu klāsts, kā arī garīrdznieku amata tēŗpi. 1938. gadā Rīgā, Sv. Jēkaba katedrālē, Julijans Začesta tika iesvētīts par priesteri. Vēlāk kalpojis citās draudzēs, visilgāk - 40 gadus Līvānos. Prelāts apbedīts 2004. gada 25. jūnijā Līvānu baznīcas dāŗzā.

Daugavpils novada Liksnas pagastā pagaidu sabiedriskā darba strādnieki (bezdarbnieki) izveidojuŗi Mīlestības parku, ko iecienījuŗi gan tūŗisti, gan kāzinieki no tuvākas un tālākas apkārtnes. No dabas materiāliem veidoti soliņi un tiltiņi, diŗķiŗi, dažādu dzīvdzīvnieku figūŗiņas, līnijdroŗka, ziedu trauki, puķu dobes un kociņu stādījumi.

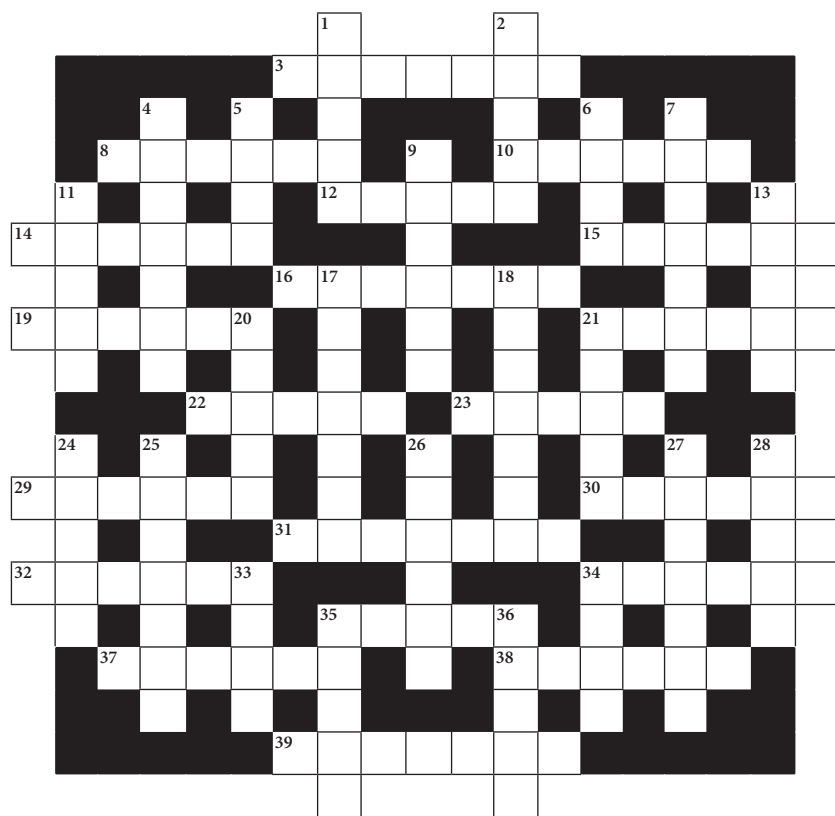
Raiņa mūzejs „Jasmuiŗa” un Memoriālo mūzeju apvienība 10.oktobrī Aizkalnes Tautas namā rīko saietu „Senie latgaļi līdz 13. gadsimtam”. Ieeja brīva. Œogad aprit 900 gadi, kopŗ rakstos - Nestora chronikā „Pagājuŗo laiku stāsts” (1113. g.) pirmo reizi vārdā saukti latgaļi un Latgaļu zemes nosaukums. Dzejnieks Rainis, būdams Saimes deputāts, no tribīnes 1924. gada 16. maijā sacījis: „Gribētu teikt, ka mēs pārāk maz kultūrālā ziņā tuvinājamies Latgalei. Cik daudz mums zināms no viņas kultūras, no viņas literāturas? Ir tāda, un mēs viņu nezīnām, ir vēsture Latgalei, mēs pat to nepazīstam, ir uzglabājuŗšās Latgalē tautasdziesmas, tautas garīgās mantas, kuŗas ļoti labi var papildināt mūsu bagāto krājumu...”

Latgales plānoŗanas reģions Igaunijas, Latvijas un Krievijas pārrobeŗu sadarbības programmas projekta *Tour de Latgale and Pskov* ietvaros ir izdevis jaunu tūŗisma ceļvedi „Latgale vieno!” Tajā sakopota informācija par kultūras tūŗisma iespējām, aktīvo atpūtu, dabas bagātībām, amatniecības tradīcijām un Latgales kulinārā tūŗisma mantojumu.

Rēzeknes Latgales vēstniecībā GORS – Austrumlatvijas koncertzālē 11. un 12. oktobrī notiks Rēzeknes Uzņēmju biedrības rīkotā daudznozaŗu izstāde gadatirgus „Rēzeknes uzņēmjs”. Tā ir nozīmīgākā uzņēmjdarbības izstāde reģionā, tā Latgalē pulcē raŗotājus, pakalpojumu sniedzējus un amatniekus.

Balvos, pie Kultūras un atpūtas centra, 12. oktobrī notiks Lauku labumu tirdziņŗ. To rīko Ziemēlatgales Biznesa centrs sadarbībā ar Balvu novada Tūŗisma informācijas centru un ar Balvu novada domes atbalstu.

Īsziņas sagatavojusi Valija Berkina

KRUSTVĀRDU MĪKLA Sastādījis Kāŗlis Pētersons

zākā daļiņa. 4. Vieta, kur notiek izrāde. 5. Stop! 6. Vulkāns Sicīlijā. 7. Romāna „Cepurnieka pils” autors. 9. Skaldne. 11. Kamieļu dzimtas dzīvdzīvnieks. 13. Vidusāzijas tautu dziesminieki. 17. Literāru darbu pamatdaļai pievienoti nobeigumi. 18. Prozas sacerējumi, kuŗos autors apraksta iepriekŗ piedzīvotus notikumus un to dalībniekus. 20. Zodiaka zvaigznājs. 21. Kautrīgs. 24. Strinkŗķināmi stīgu mūzikas instrumenti. 25. Materiāls jumta segumam. 26. Apdzīvota vieta Vecumnieku novadā. 27. Galvkāju klases gliemis. 33. Senas gaŗuma mēŗvienības. 34. Gaismeklis. 35. Sala Tirēnu jūrā. 36. Apdzīvota vieta Ludzas novadā.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 37) atrisinājums

Limēniski. 1. Sutaŗŗ. 4. Skandals. 10. Irma. 11. Lini. 12. Vinipegs. 14. Spole. 15. Skate. 16. Līmfā. 20. Problēma. 21. Fuksija. 24. Pelnīts. 25. Nelabais. 27. Reiss. 29. Palss. 30. Stāvs. 34. Minarets. 36. Eģes. 37. Peri. 38. Statists. 39. Ieraŗa.

Stāteniski. 1. Spirts. 2. Tāme. 3. Saiva. 5. Kompots. 6. Naigs. 7. Lāikam. 8. Ienākums. 9. Lietavas. 13. Algotnis. 17. Ieskaite. 18. Klēts. 19. Sukas. 22. Spirāles. 23. Pensnejs. 26. Sajaukt. 28. Ievest. 31. Sesija. 32. Lifti. 33. Asaŗi. 35. Seŗa.

Limēniski. 3. Smagums lidparāŗa celtspējas rēgulēŗanai. 8. Uzvert ar redzi. 10. Maŗinas, iekāŗtas dzinējs. 12. Sena gaŗuma mēŗvienība. 14. Sutināŗ. 15. Kurvjzieŗu dzimtas ārstniecības augs. 16. Teika, leŗenda. 19. Ūdens transporta lidzēkŗi. 21. Valsts Rietumāfrikā. 22. Izraēlas-Jūdeŗas valsts dibināŗtājs un valdnieks (11. gs. p.m.ē.). 23. Kaŗaspēka daļa. 29.

Tukli, resni. (sar.). 30. Latvieŗu rakstnieks (1879-1945). 31. Vēŗŗu apakŗdzimtas pārnadzis. 32. Filipīnu galvaspilsēta. 34. Ūdensaugi ar ļoti skaistiem ziediem. 35. Darbarīki augsnes irdināŗšanai. 37. Baudviela. 38. Karpu dzimtas zivs. 39. Sprādziena radīti ieapaļi padziļinājumi zemes virsmā.

Stāteniski. 1. Galdnieka darbarīks. 2. Œīmiskā elementa visma-

ŽANNO MŪSIŅAM – 90

Žanis Roberts Mūsiņš dzimis 1923. gada 19. oktobrī Liepājas apriņķa Grobiņas pagasta „Ansuļos”. Ir grūti ticēt, ka tik staltam un izdarīgam vīram jau saniegti tik diži gadi. Žanno, kā mēs, Anglijas tautieši, viņu pazīstam, nav audzis „rožu dārzā” – jaunības gadi nav bijuši viegli. Viņa dzīves pamatā ir likti darbs un izglītība, daudz vilšanās un grūtās kara un gūstekņa gaitas. Savās atmiņās viņš par gandrīz neciešamām grūtībām un pārgurumu, apvienojot mācību laiku un darba stundas iztikas pelnīšanai, ieminas tikai reizi.

Savas dzīves pirmos sešus gadus Žanno auga pie vecvecākiem „Ansuļos”, jo vecāki dzīvoja Grobiņas pilsētā, kur vecākās māsas gāja skolā un tēvs strādāja par mehāniķi Skudras dzirnavās.

Vasarās mazais puisis palīdzēja ganos un dažādos sīkdarbos, bet ziemās vetēvs viņam mācīja lasīt, rakstīt un rēķināt līdz simtam. Pārcēlies uz Grobiņas pilsētas skolu, viņš pats it kā mazliet pārsteigts bilst, ka tur nav bijis daudz, ko darīt, jo zinājis jau dažāda veida druku un mācībās vienmēr bijis tālu priekšā pārējiem klasē. Arī viss jaunais bijis viegls. Taču skumji ir atzīt, ka tēva dzeršanas pēc viņa labā alga paputējusi un gan mātei, māsām un Žanno pašam vēl pavisam mazam vajadzējis piepelnīt naudu izglītībai un ziemas iztikai. Pamatskolā, kā arī vēlāk Žanno daudz sportojis, dziedājis skolas korī, spēlējis orķestrī, kur visur vajadzēja līdzekļus.

Pamatskolu beidzis, Žanno sekmiņi iestājās Liepājas Valsts tehnikumā. Tēva labās algas dēļ noraidīts tika lūgums atbrīvot no mācību maksas. Ar krusttēva palīdzību Žanno dabūjis smagāo verga ceļu darbu vasarai, bet skolas trešā gada sākumā ar tuberkulozi saslimusi māsa Ērika un nauda aizgājusi Tērvetes sanatorijai. Žanno tehnikumam paziņojis, ka mācības jāpārtrauc, taču direktors Kupics izkārtojis mācības Vakara tehnikumā un izgādājis puisim darbu Kaŗa ostas darbnīcas kuģu būvētavā. Prieki ibija īsi, stundas garas, gulēšanai atlika tikai četras stundas.

1940. gadā, krieviem ienākot, režims mainījās, un, aizbildinoties ar darbu krievu Baltijas flotē, Žanno izvairījās no politiskās audzināšanas un tāpēc zaudēja darbu, jo neesot iestājies partijā. Tā arī beidzās iespēja pabeigt tehnikumu. Tomēr izglītītošanās elektrotehnikā turpinājās. 1941. gadā, vācu okupācijas laikā, viņam bija jāpaliek savā darbā kuģu būvētavā, šoreiz uz vācu zemūdenēm. Darbs bijis interesants, jo toreiz vācu tehnika pārsniedza visu mūsējo. Nobeidzis kursus, Žanno turpināja darbu pie vāciešiem, – darbs esot bijis viegls, un, kaŗa rūpnīcā strādājot, viņš nebija spiests pieņemt legjonā 1943. gadā. Kaut vispār ļoti saticis ar vācu virskungiem, pēc kāda „fazāna” noliktavā notikušas zādzības apsūdzēts par kaitēšanu kaŗa saimniecībai un notiesāts uz trim mēnešiem cietumā. Zaglis pieķērtas citās nelikumībās, un sūdzība vēlāk atcelta, bet pratināšanas laikā gūtās brūces izbeidza draudzību ar vāciešiem.

No iesaukšanas vairs neatbrī-

Jubilārs Žanis Roberts Mūsiņš jaunības gados

vots, Žanno aizgāja legjonā 1944. gada 20. augustā. Nosūtīts uz Pomerāniju „trenēties kaujas mākslā” tur izveidotā 2. bataljonā kopā ar darba dienesta jauniešiem. Krievu armijai uzbrūkot un italiešu vienībām pamūkot, pārtrūkuši sakari ar divīzijas stābu un arī latviešu vienības sākušas pajukt. Vienīgi pulkveža Januma 33. pulks iznesa visu kaujas smagumu. Dodoties uz rietumiem pret amerikāņu fronti, krituši amerikāņu gūstā. No turienes sūtīti uz Šverinas lidlauku, kur jau priekšā bijis tūkstošiem citu tautību bijušo armiju kaŗavīru, tad tālāk uz Putlosas mežu pie Baltijas jūras un vēlreiz ar vilcienu uz gūstekņu nometni Cēdelgemā, Beļģijā. Tur Žanno sākumā izcietis „lielo baidu”, bet vēlāk ieskaitīts par armijas instruktoru kantiņē uztura pienesānā, kur, „paēdis līdz kaklam”, savu uztura devu nometnē atdevis draugam.

1946. gada maijā pēdējos no sardzes aizsūtīja uz Hallendorfas nometni pie Braunšveigas, kur atradās tūkstošiem atlaistu gūstekņu. No turienes Žanno ar draugu Frici Cīruli aizbēga uz nometni Zārstatē pie Hanoveras, kur mita tikai 220 dvēseles. Tur viņš strādāja astoņas stundas! nedēļā par grāmatvedi, dziedāja vīru kori „Dziedonis”, spēlēja volejbolu, tur nodarbojušies ar dzeršanu, jo darbu Vācijā atrast bija gandrīz neiespējami. Tāpēc 1947. gadā gandrīz visi nometnē iemitinātie pieņēma piedāvājumu doties darbā uz Angliju.

Ne jau bez ironijas Žanno piemin, ka 1947. gada oktobra beigās, kad izkāpis Anglijas krastā, Anglijas karalis Juris (George) VI viņam iedevis piecus šilīņus, ar ko uzsākt jaunu dzīvi. No caurlaides nometnes Žanno nosūtīts uz Leamingtonas lidlauku un pēc mē-

neša beidzot pārcelts uz lauksaimniecības nometni Ragbijas tuvumā. Tur strādājis grūtu darbu lauku drenāžā un meliorācijā, bet sākusies arī sabiedriskā dzīve. 1948. gada 1. maijā nodibināta Daugavas Vanagu nodaļa un sporta kopa „Auseklis”, kas volejbolā izcīnījusi visas Anglijas latviešu meistarību. Tikušies ar latviešu meitenēm, māsām vietējā slimnīcā. Jaunais censonis pieteicies studēt korespondences augstskolā inženierzinātnēs. Drīz pārvarēta arī valodas neprasmē, taču augstskola gadu vēlāk likvidēta un kurss palicis nepabeigts.

Kad Žanno, muguru samocījis, lauku darbos vairs nevarēja strādāt, viņam uzteica darbu. Nu arī darbs un dzīvoklis bija jāmeklē pašam. Tas, šķiet, viņam veicies itin veikli. Iegājis kādā elektropreču veikalā un teicis, ka pazīstot elektromotorus, un jau nākamajā dienā varējis uzsākt darbu. Tikpat veiksmīgi atradis apmešanos pie kādas skotu ģimenes ar pilnu pansiju. Uzzinājis, ka vecs paziņa Žanis Lieģis nopircis lielu māju Meridenā, viņš pārcēlies uz turieni kopā ar daudzām citām ģimenēm. Kopējā virtuvē visiem gājis raibi.

Žanno iestājies Koventrijas Daugavas Vanagos un tur saticis savu nākamo sievu Elvīru Zuozi, ar kuŗu 1953. gada jūnijā noslēdzis mūža derību. Iegādājušies paši savu mājiņu. Pēc neilga laika viņiem piedrojušies meita Daina. Jaunais tēvs mainījis darbvietu – strādājis Jaguāra auto fabrikā par elektromehāniķi ar automatiskām mašīnām. Pēc dēla Žigurda Roberta ienākšanas pasaulē sācies darbs citā, labāk atalgotā vietā Koventrijā.

Visus šos gadus Žanno ir bijis dedzīgs Daugavas Vanags. Gadā, kad viņš ticis ievēlēts valdē, tā

pieņēma lēmumu, ka pienācis pēdējais laiks iegādāties pašiem savu īpašumu, kur netraucēti darboties. 1965. gadā nopirka īpašumu ārpus Koventrijas un to nosauca par „Mūsmājām”. Tur, kā rakstīja Jaunsudrabiņš: „Nekur nav tik labi kā mūsmājās!” Rūpju bija daudz, un ne vienmēr atlika laiks pielikt roku jaunās mājas darbā.

1974. gadā Žanno kopā ar draugu Daini Krūmiņu nodibināja firmu *Krūmiņš Engineering*, kur laboja elektriskos motorus un gatavoja dažādas mašīnu daļas. Darbnīcā strādāja seši vīri un darbs gāja no rokās. Tika iegādāta otra darbnīca. Kad pienāca laiks firmu pārdalīt uz pusēm un katram iet savu ceļu, Dainis paturēja mehānisko darbnīcu, bet Žanno – elektrisko daļu, kas bija viņa stiprā puse. 1988. gadā viņš nolēma doties pensijā un savu firmu pārdeva sāncensiem no blakus pilsētas, bet pats palika darbā vēl uz gadu. Tas deva iespēju vairāk piedalīties „Mūsmāju” darbā, un Žanno tika ievēlēts valdē. Pēc priekšsēža Daini Krūmiņa nāves Latvijas apciemojumā Žanno tika pierunāts pagaidām pārņemt priekšsēža un mājas vadīšanas darbu. Viņš savkārt pierunāja iesaistīties darbā profesionālu grāmatvedi Viliju Liepu, un šis solis, kā drīz vien izrādījās bija zelta vērts. Viliju ievēlēja valdē, un viņa pārņēma „Mūsmāju” vadīšanu savās rokās, atstājot Žanno rīcībā nodaļas darbu un informāciju. Šis divjūgs ir veiksmīgi vadījis „Mūsmājas” caur dienām saulainām un drūmām nu jau daudzus gadus. Tur ciemojoties, kļūst silti, redzot vienu vai otru pa māju staigājot un gan ar rokām, gan acīm aplūkot katru krēslu, palodzi un durvju rokturi, – šķiet, sakot: tās ir mūsu mājas! Un ir ar – viņi ir šīs mājas sirds un dvēsele.

Elvīras Mūsiņas veselība pasliktinājās, un drīz viņa pārgāja uz „Mūsmājām” pilnā aprūpē. Acis uz mūžību viņa slēdza 2008. gada beigās pēc 55 kopā nodzīvotiem gadiem, un Žanno dzīvē iestājās liels tukšums. To viņš daļēji veiksmīgi aizpilda ar darbu latviešu namā, kur tiek pieminētas visas mūsu tautai svarīgās atceres dienas, svinēti Jāņi, šovasar Bērnu dienas. Žanno daudz lasa un cītīgi raksta mūsu laikrakstam, apmeklēj „Straumēnu” muižas literārās pēcpusdienas. Viņa dzīve ir bijusi raiba kā dzeņa vēders, ar daudziem panākumiem un arī zaudējumiem. Apbalvots ar visām Daugavas Vanagu goda zīmēm – DVF Atzinības rakstu, DV CV Atzinības rakstu un Krūšu nozīmi zeltā. Viss godam nopelnīts. Novēlam jubilāram vēl daudz dižu gadu un labu veselību!

Sarmīte Janovskis-Ē.

Maza anekdote iz dzīves. Šo rindiņu rakstītājam vakar mājās uz inspekciju ieradās vietējais skursteņu un krāšņu meistars. Uz galda ieraudzījis *Brīvās Latvijas* eksemplāru, teicās esam strādājis kopā ar Daini Krūmiņu, – vai es zinot, kas ir „Mūsmājas”? Atteicu, ka drusku zinu gan... Turpat blakus ieraudzījis Žanno Mūsiņa fotogrāfiju, ko taisījis pārsūtīt redakcijai, viņš izsaucās: „Es to vīru pazīstu, esam kopā strādājuši, svinējuši. Sūtiet viņam sveicienus lielajā jubilejā no *Tim Settle*. Pasaule ir maza!

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā
Cena - Ls 0,80 (1,15 eiro)
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu
- reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu
- reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu
- reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM:
- LS 0,40 (0,60 eiro) par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS:
- LS 35,- (50 eiro)

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2

Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.

Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Izdevēji: *Brīvās Latvijas* izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010

Tālr. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis “Straumēni”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF, England. Tālr. 01788823438, fakss 01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvnīcība Anglijā:
Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5 2HE.

Tālr. 01162431322, fakss 01162433312.
e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar
2010. gada 1. jūliju:

Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 65; 12 mēnešiem GBP 120. Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adrese sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbritānijā par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650,-; 12 mēneši Kr 1240,-. NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS RIKSFÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Tālr.: +46 8214425. Administrācija: Vija Freimane, e-pasts: freimanisv@yahoo.se, tālr. +46 8808815

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 143 eiro; 6 mēn. – 75 eiro; 3 mēn. – 40 eiro; BL konts Lettis -che Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem: Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim, tālr. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e.V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro; 12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 90,-, 12 mēnešiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 20 (25 eiro), 12 mēnešiem Ls 34 (49 eiro).

Latviešu organizāciju un privāte sludinājumi maksā €3 par 10 mm augstu vienslejiģā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) €45. Zviedrijā – 500 kr.

Komerālie sludinājumi €6 par 1 slejas cm. Atlaides atkārtotām reklāmām. Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper

published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespiests: SLA EVEKO, Rīgā

SPORTS SPORTS SPORTS

Berlīnes maratonā sasniegts jauns pasaules rekords

Berlīnes maratonā Kenijas skrējējs Vilsons Kipsangs sasniegta jaunu pasaules rekordu, 42,195 m garo distanci veicot 2.03:23. Iepriekšējais pasaules rekords labots par 15 sekundēm.

Raivis Zaķis

Labākajos 100 sportistos iekļuva arī vairāki Latvijas skrējēji. **Raivis Zaķis** sasniegta rezultātu 2.25:13, kas deva 42. vietu, **Aigars Matisons** – 2.31:39 (72.v.). Dāmām maratona distancē debitēja **Baiba Muzikante** un izcīnīja 95. vietu – 3.07:42.

Kā gērsbies Soču olimpieši

Lielu ažiotažu izraisīja informācija, ka Latvijas delegācija Soču Olimpiskajās spēlēs gērsbies oranžās krāsās. Latvijas Olimpiskās komitejas (LOK) ģenerālsēkretārs un Latvijas delegācijas vadītājs Sočos Žoržs Tikmers olimpisko spēļu vienoto tērpu dizaina koncepta skiču prezentācijā

Tiek atrādīti olimpiešu tērpi

sacīja, ka valstu formas tērpiem olimpiskajās spēlēs nav jābūt karoga krāsās. "Latvijas dizaina līnijas mērķis - lai mūsu komanda būtu pamanāma, kad iesoļos Soču olimpiskajā stadionā, un pazīstama visā turnīra laikā."

Sočos Latvijas izlase tērpsies jauna dizaina formas tērpos, kuŗa

vadmotīvi meklēti un balstīti Latvijas tēlā, dabā un vēsturē, - "Dzintarzemē. Latvija".

Latvijas olimpiskās izlases formas tērpa dzeltenā un brūnā krāsa simbolizē dzintaru, zeltu un zemi. Šīs krāsas dominēs ikdienas un iesildīšanās apģērbā, kā arī parādes tērpos, kuŗu dizainu izstrādājusi pazīstamā modes māksliniece Natālija Jansone. Sporta apģērbus, kas ir vienkāršāki, rotās simboli, kas ir pieci, kā olimpiskie aplī, - ūdeņi, meži, lauki, saule un ļaudis. Savukārt parādes tērpu dizains būs elegantāks, ar oriģināliem aksesuāriem - raibu cepuri, šalli un cimdiem, kas paredzēti košās, latviskās krāsās.

Tomam Skujiņam piektā vieta pasaules meistarsacīkstēs

Florences apkaimē pasaules meistarsacīkstēs šosejas riteņbraukšanā U-23 grupas braucienā augsto piekto vietu izcīnījis Latvijas riteņbraucējs **Toms Skujiņš**. Tas ir pēdējā gadu desmita Latvijas šosejas riteņbraucēju augstākais sasniegums.

Debitē Zengus Girgenšons

Bufo Sabres rindās debitēja 19 gadus vecais uzbrucējs Zengus Girgenšons, tādējādi kļūstot par 19. Latvijas hokejistu pasaules spēcīgākajā hokeja līgā - Nacionālajā hokeja līgā (NHL). Girgenšonam debija padevās teicama, jo

Toms Skujiņš

jau pirmajā spēlē viņš guva vārtus. Tas gan neglāba Sabres no zaudējuma - 1:2 spēlē pret Detroitas Red Wings.

2012. gada NHL draftā Sabres izvēlējās Girgenšonu ar 14. numuru, kas bija visaugstākā vieta starp Latvijas hokejistiem vēsturē. Iepriekšējais rekordists bija Sandis Ozoliņš, kuŗu 1991.gadā ar 30. numuru izvēlējās Sanhosē Sharks. Iepriekšējo sezonu Girgenšons aizvadīja Amerikas hokeja līgas (AHL) klubā Ročestras Americans, bet šogad pirms sezonas teicami sevi parādīja Sabres treniņnometnē un iekļuva vienības pamatsastāvā.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Rīgas evaņģeliskā draudzē dievkalpojums **13. oktobrī** plkst. 16. Novembrī dievkalpojums notiks tieši **18. novembrī** plkst. 16 par godu Valsts svētkiem.

Draudzes pilnsapulce notiks uzreiz pēc 8. septembra dievkalpojuma. Draudzes valde sniegs pārskatu par gada darbiem un pārskatu par padarīto. Revīzijas komisija sniegs savu slēdzienu, un noturēsīm arī valdes locekļu amatu vēlēšanas. Aicinām pieiekties vēlēšanās visus, kas vēlas palīdzēt īstenot draudzes nākotni.

ANGLIJA

DVF nama kluba telpās (72 Queensborough Terrace, Lonod, W2) sestdien, **12. oktobrī**, plkst. 15.30 tiks rādīta filma „Sapņu komanda 35”. Filmas ir stāsts par Latvijas basketbola izlasi, kas 1935. gadā izcīnīja pirmo Eiropas čempionu titulu. Atspirdzinājumi. Ieja par ziedojumiem.

TDK "Londona deju" riko Deju festivālu, St. Columba's Church, Pont Street, London, SW1X 0BD, sestdien, **19. oktobrī**, plkst. 19.00 - 22.30. Piedalās: TDA Liesma, TDK "Londona deju", Jauniešu deju kopa *Salinieki* un *Dublinas bērnu deju kopa*. Ieeja £10. Pēc koncerta saviesīgais vakars ar Austrumkalnu.

Londonas Latviešu koris piedāvā savu gadskārtējo koncertu: Dziesmu svētku atskaņas, St. Stephen's Church, Gloucester Road, London SW7 4AL (tuvākā stacija Gloucester Road), sestdien, **26. oktobrī**, plkst. 18:30. Londonas Latviešu koris savā gadskārtējā koncertā piedāvā programmu ar koristu vismiļākām dziesmām, kuŗas tika atskaņotas šī gada Dziesmu svētkos. Koris arī svinēs vairāku latviešu komponistu jubilejas, ieskaitot Jāzepa Vītola 150.

dzimšanas dienu. Biļetes cena £7. Biļetes var nopirkt pie ieejas Cenā ieskaitīta glāze vīna vai bezalkoholiska dzēriena.

DIEVKALPOJUMI VIDUSANGLIJAS DRAUDZĒ, māc. V.Vāvere

Birminghamā, All Saints Church, Kings Heath, B14 7RA, svētdien, **20. oktobrī**, plkst.15.30 Pļaujas svētku dievkalpojums.

„**Straumēnos**”, Calthorpe Manor, Lilbourne Road, Calthorpe, Lutterworth, Leicestershire, LE17 6DF, svētdien, **20. oktobrī**, plkst.10 dievkalpojums.

LĪDSAS DRAUDZĒ, māc. G. Putce

Lidsā, 9 Alma Rd., LS6 2AH, Sv. Lūkas baznīcā, svētdien, **20. oktobrī**, plkst.14 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZĒ, māc. G. Putce

Bradfordā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, Vācu baznīcā, svētdien, **20. oktobrī**, plkst. 10.30, Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

APVIENOTAJĀ LONDONAS LATVIEŠU EV. LUT. UN MIERA DRAUDZĒ

Londonā, Zviedru baznīcā, 6-11 Harcourt St, WIH 4AG, svētdien, **13. oktobrī**, plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu. Ceturtdien, **31. oktobrī**, plkst. 19 Reformācijas dienas dievkalpojums angļu valodā kopā ar citām luterāņu draudzēm.

VĀCIJA**DIEVKALPOJUMI**

Minchenes latviešu luterāņu draudzē, Svētā Gara baznīcā: Heiliggeistkirche, Hugo Troendle Str. 53, München-Moosach, svētdien, **13. oktobrī**, plkst. 15 dievkalpojums ar dievgaldu. Dievkalpojumu vadīs mācītāja Dr. Ilze Ķezbere-Härle, bērniem - svētdienas skolas nodarbība, pēc diev-

kalpojuma - draudzes kopsapulce un sadraudzības stunda tuvējā viesu namā. Miļi aicināti latvieši un vācu draugi no tuvienu un tālienu.

Etlingenā, Liebfrauenkirche, Lindenstr., svētdien, **13. oktobrī**, plkst. 14 paredzēts Pļaujas svētku dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar kafijas galdu.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, Butjadinger Str. 59, **20. oktobrī** plkst. 11 Pļaujas/pateicības svētku dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērgelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

ZVIEDRIJA

Latviešu Pensionāru apvienība ielūdz uz mākslas vēstures pēcpusdienu sestdien, **19. oktobrī**, plkst. 14 Wallingatan 34, Stokholmā. Durvju kods 8591. Diāna Krūmiņš Engstedt lasīs to pasu referātu, ar ko viņa uzstājās 9. jūlijā Rīgā, Mākslas mūzejā Birža, kur notiks seminārs sakarā ar plašo trimdas mākslas izstādi Arsenālā.

Igaņu un latviešu mākslas izstāde 1946. g., Liljevalchs Konsthalle, Stokholmā. (Šodien varam brīnīties, ka 1946. gadā, tik īsu laiku pēc baltiešu ierašanās Zviedrijā, bija iespējams sarīkot šo izstādi). Ilustrācijas no tā laika kataloga. Kafijas galds ar latviskiem gardumiem. Esiet laipni gaidīti! LPA valde

Turpmākie **Stokholmas pensionāru sarīkojumi** notiks **19. oktobrī** un **7. decembrī**.

BELGIJA

Eiropas Parlamentā Briselē 16. oktobrī režisore Dzidra Smiltēna sadarbibā ar Latvijas Eiroparlamenta deputāti Sandru Kalnieti pirmo reizi Briselē izrādīs bīskapa dzīvesstātu pilnmetrāžas **doku-**

Ne bagātos, bet sirds cilvēkus ļoti, ļoti lūdzu, ja varat palīdzēt ar naudiņu (kredits, remonts, studijas).

Bankas konts: Swedbank – LV73HABA0551014736204.

Justīne Spriesle.

Tāl. +371 63123330

Pateicos no sirds. Erna Fridenberga

„Straumēni”

Vai esat palicis viens un gribat dzīvot latviešu vidē? DVF lauku īpašuma „Straumēni” saimniecība aicina tautiešus padomāt par pastāvīgu dzīvošanu šai skaistajā vietā Anglijas vidienē. Ilgāka dzīvošana – no £100 līdz £160 nedēļā, pilna pansija pieejama par papildu cenu. „Straumēniem” nav aprūpes nama tiesību, bet *Sheltered Housing* statuss, un iemītniekiem vajadzīgās sociālās un medicīniskās palīdzības saņemšanu varam nokārtot ar pašvaldību.

Plašākai informācijai par iespējām, kas apmierinātu jūsu vajadzības, lūdzam sazināties ar Juri Krievu, zvanot 01788 524128.

mentālajā filmā „Lūgšana krustā”

DIEVKALPOJUMI

Belģijas latviešu ev. lut. draudzes Pļaujas svētku dievkalpojums notiks **13. oktobrī** plkst. 15 Zviedru draudzes baznīcā (Eglise Suédoise, Ave des Gaulois 35,

BE-1040 Bruxelles, pie Merode metro stacijas, netālu no Cinquantenaire parka). Dievkalpojumu vadīs prāvests Klāvs Bērziņš. Dziedās Briseles latviešu vokālais ansamblis Vitas Timermanes-Moras vadībā. Pēc dievkalpojuma - kafijas galds.